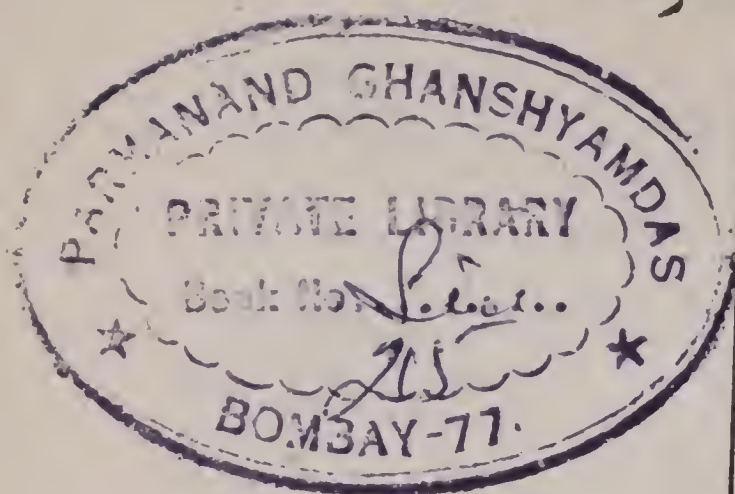

پوءِ پر وڌيم ڀنڊ

پـوء پـروژيـم پـنـد
گی چونب کلام، غزل و گیت

چچا کی مدد:

مشرقی پاروقی فاکر چارلا

الحق هو الحق:

۳-۱-ای، نو جهون سوځائتي وري روپ، هٿير، پوٽي-۱۹.

(فولان : ١٥٨٥)

قیمت: ۲۰۰ و ۵۰

فهرست

کلام	صفحہ	کلام	صفحہ
الف			
آء اچي مل او ميهو..... ۸		آء ٻانهي تون سائين.... ۲۴	
آلهه لڳه آء.... ۲۹		آلهه ڏاڍو آهي.... ۳۳	
آسرو نڌڙي آهيان.... ۳۵		آهي مون ته غريب جو.... ۲۶	
آهي سڄڻ منهنجو.... ۵۲		آهي پرين اندر ۾.... ۵۷	
آتم جي اميدون.... ۶۱		آء تون ٻئي هڪڙا.... ۶۲	
آيو ناگر نت.... ۶۰		اسان جو به ڪو.... ۶۸	
اڳڻ بهاريان تنهنجون.... ۶۹		اسين موهن ۾.... ۷۴	
اصل اسانجو آهي.... ۷۶		آء اچي ڏهڻي وڃ.... ۸۰	

ب

بادل آيو بهار ميان.... ۱۷	برهه جي بازار جيڪا.... ۲۰
بطحي پوي حيات.... ۷۳	

ب

ٻانهن ڏهڻي مونڪي.... ۱	ٻڌائيم ڪو الا.... ۷
ٻاروڇا وو ٻار.... ۲۷	ٻاجهه ڀريا ٻانهيءَ تي.... ۲۵
ٻيڙي وارا اداڙي.... ۵۴	

پ

پينڙ هي پنيور اسين.... ۲۶	پيرو ڪيئن مان پڇان.... ۶۵
---------------------------	---------------------------

ت

تار نه تار تنبور جي.... ۴	تنهنجو ڀروسو آهي.... ۱۳
---------------------------	-------------------------

- تنهنجي گنج مر آ ۱۳
 توسان منهنجي سهڻا ... ۲۳
 تنهنجا ٿورا ٿورا ۲۸
 تون سيلاني، مان سيلاني ... ۳۲
 تنهنجو شهنشاهي شان ... ۴۱
 تنهنجيءَ تار لڳان ۶۰
 تون منهنجو سائين ۷۶
 ٿيڏا مڪان واہ واہ ۱۴
 تون آهين صاحب ... ۲۵
 تون سخي آهين ۳۰
 توکي ڪيئن پرڇا مان ... ۲۴
 تنهنجو نائو راڻا ... ۴۴
 تو در منگتا لڪه ۷۲

پ

- پهتار نيا پا ڏير ۲
 پاڻن پڻيو ست ۲۱
 پائي ڏوه پنهنجي ... ۲۱
 پڻه قديم ڪري ۴۹
 پاڻي منهنجي پيڙي ... ۶۸
 پوءِ پروڙيم پند ۴
 پيرين پوند پسان ۸۴
 پنهنجا پاڪ پنوهار ۴۵
 پرديسين جي ڪهڙي لاري ... ۵۰

ج

- جتي منهنجا مارو ٿڙا ۵
 جوت ڪٿي آهي ... ۳۷
 جيئري لاه زنجير ... ۶۶
 جيئن جو ڳيٽ ٿا من ڪو ... ۷۲
 جيسين جان مر جان ... ۸۵
 جيڏون خوش ٿيو ... ۸۱
 چيل جڙا ڳيندو ووت ... ۱۰
 جنهنڪي رانول رمز .. ۵۷
 جيڪي عاشق آپ .. ۷۱
 جن جي سڪڙي ... ۷۴
 جيڪي هجيئي ڪري ڇڏ .. ۷۷
 جيڪي هو هو نعو ... ۸۴

جه

- جهليم جهول تو در ... ۴۹

چار ڏينهن ٿا موج مستي ۲۱... چ ۴۳... چار پڌارت پٺيان

چاڪي ڏونگر ٿوريان ۲۲... چ ۳۸... چا سندس خاموش

حال نه ڪونه ڪونه هو ۲۰... ح

خوشي ڏيندين ته ۳۱... خ

د

دل جهوري نپٽن جي ۳... دل ۾ وسن ٿا ۴۸...
دل کي هڪ چڻنگ ۸۱... ڏرڻ جي ماري ۸۴...

ڏ

ڏاڍي بلوچن ذات ۵... ڏسو عاشقن جا ۱۹...
ڏنو ڀاندي هيءُ ۲۲... ڏورو چيو ڏينهن لائي ۵۱...

ڊ

ڊڪي ڏي نه ائين ۵۶... ڊمزن سان غلام ۷۳...

ڙ

ڙمين هوندي اهائي ۶۶...

س

سڌي سڀا جهل ٻاجه ۹... سڪ ۾ او سڪ ۾ ۸۳...

ش

شمع وانگر ڪو جلي ۳۳...

ع

عشق اسانکي آهي ..

عشق عجب اسرار .. ۱

ق

قدرت تنهنجي قادرا .. ۶۳

ڪ

ڪنهن سان سلڀان حال .. ۴۳

ڪپڙو مست پرين جي .. ۲۳

ڪانگا ڪانگا اوڪانگا .. ۶۴

ڪهڙو ٿيو گناه ۶۰

ڪلنگي وارا پار .. ۱

ڪشت ڪشالا .. ۷۸

ڪانه ڪا سڀني .. ۸۱

ڪيهي ڪرمان مهماني .. ۸۰

گ

گلا ڪام ڪري .. ۵۱

ل

لکڻي پندڙو ڪرايو .. ۱۱

لڳي آهيان تنهنجي لاءِ .. ۱۰

لطف سان پار ... ۴۰

لاان [تنهنجي لاءِ] لڳي ۳۶

لچندي گهار ۽ ساري رات ۵۵

م

مل راتا، مل راتا ۷

من مارن سان ۶

منهنجي دل جا دھوتا ۱۶

منهنجا مور مڪت .. ۱۵

مان گوپي هجان ... ۱۹

معافي مداين جي .. ۱۸

ملي پار ته ميندي ۲۷

محبوب ڳولي ڏس ... ۲۶

مڻي حڪم ڪرهندي ... ۴۲

منهنجا من ڪپوڙ .. ۳۹

منهنجا مارو ڪٿي ... ۵۲

منهنجو هاڻي پٺيوڙ ٿي ... ۴۴

منهنجا لال سائين ... ۵۹	منهنجي ٻيڙي اٿيئي ... ۵۳
مان آهيان مستاني ... ۷۰	ميان وو بولي ٻاروچل ... ۶۹
مون نه ڏرين ڪيا ... ۷۹	منهنجا ڪامل ٻار ... ۷۵

ن

نئين آه نت ... ۵۶	نير ڪٽي پيئي نهاريان ... ۱۵
نگڙا نماڻي ڏا ... ۸۳	نماڻن سان نه رس ... ۶۴

و

وڃي چوڻي ووڙين ... ۱۲	واري منجهه جابس ... ۱۱
وسيه جو راج ... ۴۶	واڳ ڀولڻ تنهنجي وس ... ۳۰
	ويي ڏينهن ڪيڏا ... ۶۱

ه

هوري ڪيلان مان ... ۱۷	هميشه سائين جي ع ... ۲
هڪ نرالو انقلاب ... ۴۷	هن غريب جو حال ... ۲۴
	هل هل ڙي گهڙا ... ۶۷

ٻـ اڪـر

ٽـهـ سال آڳـ،

سنڌي چونڊ ڪلامن جو ڪتاب ”ساهڙ لهج سنڀار“
پنهنجي منڙي دادل (شري ڏيپچند لعلواڻي) جي ياد
۾ ڇپايو هو ۽ اُن ڪري جو پيارو دادا ئي هو جنهن
مون ۾ راڳ ٻڌڻ جو چاه پيدا ڪيو ۽ نت نيم سان
ڪري ڪلاس جي چونڪيءَ ۾ وٺي هلندو هو. هزار
ڪتاب سنگيت پريمين وقت پهچي ويا. اڃا اُن ڪتاب
لاءِ چڪ آهي، پر ڪتاب بچيل ڪونهن.

• آڄ

”ٻوڙ ٻوڙ ٻوڙ پند“ پيش ڪندي مان پنهنجي من ۾
سوڪيم آندو محسوس ڪري رهڻ آهيان ڇو ته اُهي
ڪافيون، گيت ۽ غزل مان خود دادا رابر پنجاڻي جي
اُتساه ۽ ڀرمار ٿا سان ڳائي سگهندي آهيان. دادا پنجاڻي
منهنجي چولي ۾ اهڙي نه اُنگ ۾ جي چنگ اڇلائي
آهي جو اڄ هر وقت اندر ۾ ٻره جا پٺيٽ پيا ٻرن ۽

راڳا جي رس تي پيئي تـڳان. گهڻو ڪري سڀ ڪلام
ڳائيندي لـکندي ويئي آهيان پر هـن ننڍڙي بستڪر ۾
اهي سڀ سمائبي نه سگهيا آهن.

۲۰ نومبر دادا پنجاڻي ۽ جو جنم دن آهي. هـن
سڀاڳي ڏينهن مان هيءُ ڪلامن جو مجموعو شايع ڪري
رهي آهيان. دادا نه رڳو آسانجي ”ڪوري ڪلاس“ جو
سونهون ۽ ”سيتا سنڌو ڀون“ جو روح روان آهي پر
آسان سنڌين جو سڀيتڪو ايلچي ۽ سنڌين جو شيدائي
آهي.

گهڻي قرب ۽ ادب وچان

شريمني ڀارتي ناڪر چارلا

(۱)

ٻانهن ڏيئي مون کي ٿاريندا

وڃ سڀر مان پار اُڪاريندا

۱- هيءَ ڀر هوءَ ڀر ڄاڻون سڄاڻون،

وانجهي ونجهي هاڪاريندا.

ٻانهن ڏيئي مون کي

۲- موج ٽڪي مھراڻ جي آهي،

بيٺو ٻئي سان لائيندا.

ٻانهن ڏيئي مون کي

۳- پتڻ ٺاهي منهنجي ڀاند ۾

ڀاڙهي پار پڇائيندا

ٻانهن ڏيئي مون کي

۴- ”روچل“ راهه اُٿانگي آهي

رهبر راهه رسائيندا

ٻانهن ڏيئي مون کي

(۲)

عشق عجب اسرار!

جنهن کي لڳو تنهن کان پڇجي

عشق عجب

۱- نينهن مون کي ننڍڙو نپاڻو

ڪم نه سڃڻي ٻيو ڪار، جيسين نٿو ٽوڪي ڏسجي.

عشق عجب

۲- مون جهڙيءَ مسڪين سان

وڻي نه وجهجي وار، رڻي مور نه رسي

عشق عجب

۳- سائين ”ڀيل“ کي عشق اوهانجو

برهه ڪيس بيمار

عشق عجب

(۳)

هميشه سائينءَ جي حب رک ڇڏي ڏي حرص خيرانِي

۱- نانگا هڻ نينهن جو نعرو، ڇڏي ڏي لوڪ جو لاڙو

سيدي منجهه سير اٿيئي سارو، تڃلو نور نوراني.

۲- پڇن جي پنڌ ٿا پر جا، سانگا لاهي ڇڏين سر جا

پين ٿا جام ڪوٺر جا، انگري تيا لعل لاکاني.

۳- ويائج وقت نا ويهي، اُٿي تون ڄاڻ ڀرڻي

هتان هليا ويا ڪيئي، سڪندر شاهه سلطاني.

۴- ”ڀيل“ سر سوليءَ تي سڻجي، پوئتي پير نا هڻجي

ڏيئي سر پوءِ سر ڪٽجي، رسي جيئن فيض رحمانِي.

(۴)

پهتو نياڻا ڏيرا!

آءُ اڃان ڪيئن؟ ٿيون بند رلهون،

بيا سوڙها گهٽ گهيرا! پهتو نياڻا ڏيرا.

۱- هولِيءَ اُت گوليءَ جون رائيون ٽڙڦاڻين ٿيون جيءُ

هڪ ڏڪڻي جو ملاط مسافرا! ٻيو ڏانن جو سيءُ!

ماڻيل چارن جي ڇڪ ۾ ٿي،

پوندم پٿرا پيرا پھتم نياڀا ڏيرو.

۲- هڪ گهر جي لوڙهي جو گهير و هيان ۾ ٻيو ٻيو
گهيرو؟

ماندو من ٿيو مٽيءَ جو ڏايو، ڏنگو آيم ڏيرو.

لونءَ لونءَ چغلي مارڻ ويئي،

اکڙين پاڙيم وٺر - پھتم نياڀا ڏيرو.

۳- ايڏا غم کاڌا اٿم، جو اڄ ملڻ مهانگا ٿي پيا،

سورن ڌاران جيئنديس ڪيئن جي درد چڙهي پاسو ويا!

دڪ آھن مون وقت تون آھين،

نہ نہ ”دڪايل“ ڪير؟ پھتم نياڀا ڏيرو.

(۵)

دل جهوري نپٽن جي جهٽڪي،

شل نينهن نہ ڪنهن سان اٽڪي.

۱- عشق اڪابر عقل وڃايو،

برھه هٽي بدنام بڻايو.

سرت ڪسي هڪ سٽڪي - شل نينهن

۲- برھه نسوري ترڪڻ بازي،

ڀاڻ جهلي ڪو جيتي غازي،

هاري، جيڪو هٽڪي - شل نينهن

۳- عشق شمع تي ڦيريون پائڻ،

آھ ”دڪايل“ ڀاڻ پڇائڻ،

سر ٻيو سوريءَ لٽڪي - شل نينهن

(۱)

تار نه تار ٽنڀور جي،
 ست نه هڃيئي جي سور جي،
 تار نه تار ٽنڀور جي،
 ۱- سولو ناهي هي سرود وڃائڻ،
 هٿ لائي آ چند اڙائڻ،
 حاجت هٿ نه حضور جي،
 تار نه تار ٽنڀور جي،
 ۲- چار مڃت سستي ناهي،
 ملهه مڃانگي سستي آهي،
 پڇر نه ڪر هن ٻور جي،
 تار نه تار ٽنڀور جي،
 ۳- نينهن ڪرڻ ته نڪر ٿي نانگرو،
 لاهه ”دڪايل“ سر جو سانگرو،
 نوبت هٿ نا سور جي،
 تار نه تار ٽنڀور جي،

(۷)

پوءِ ٻڙور ڀر پند ڙي چيچان جوڳيٿڻ جو،
 چيچان جوڳيٿڻ جو آيل آديسين جو
 پوءِ ٻڙور ڀر پند،

۱- نڪي جوڙاير ڇاڀون، نڪو جوڙاير هندن،
 نڪو جوڙاير هندن - پوءِ ٻڙور ڀر پند

- ۲- نڪا وڃاير بين ڪا، ڀڳو ڇو ريم ڇنگ،
 نڪو ڇو ريم ڇنگ - پوءِ پڙوريم ڀنڌ
 ۳- سرليون ڪيئن وساريان، ساميٽن جو سنگ
 ساميٽن جو سنگ - پوءِ پڙوريم ڀنڌ
 ۴- از لئون آ مونتي چڙهيل، ”روحل“ ن جو رنگ
 روحل ن جو رنگ - پوءِ پڙوريم ڀنڌ
 (۸)

- جتي منهنجا ماروٿڙا، جتي منهنجا سانگيٿڙا.
 ۱- مڪلين ماندي مارڻي ادا عمر،
 رويو رويو پيئي ٿي رڙان - جتي منهنجا....
 ۲- مڪلين منهنجو من مونجهيو ادا عمر،
 سارو سارو مان پيئي ٿي سڙان - جتي منهنجا....
 ۳ سڙو ”شاهه لطيف“ چوي ادا عمر،
 ڏينهان راتيان مان جن لاءِ ڳران - جتي منهنجا....
 (۹)

ڏاڍي بلوچن ذات اديون، منهنجو پنهل وٺي وليم
 ذات اديون

- ۱- ڪاٺينديس هٿن سان، مونکي ڪٽي ڏيو ڪاٺ،
 منهنجو پنهل.....
 ۲- ووڙينديس وٽڪار، مان ته ڀرھه ڦٽي ڀرپاٺ،
 منهنجو پنهل.....
 ۳- جتن ملي اڃ پاڻ ۾، ڪٽي بلوچائي بات،
 منهنجو پنهل.....

۴- سرليون ”شاه لطيف“ چوي، ڏاڏر ڏيندم ڏات
منهنجو پنهل

(۱۰)

من مارن سان، توڙي تو وٽ سرگهو آه سريز
او ادا! منهنجو ملڪ ملير....

۱- خان ڪئي تو ڪوهه ٿان چوري، هڪ چوري ٻي
سڀني زوري

سانگي ڪنهن سان سينو ساهين؟ هو مارو تو مير
او ادا! منهنجو ملڪ ملير....

۲- آهي بڻايو قسم باندي، مٿان ۾ ٻي آهيان ماندي،
سانگين جي لاءِ ساهه سڪي ٿو، دم دم آ دل-گير
او ادا! منهنجو ملڪ ملير....

۳- مير رهي ڀل منهن مير وئي، ڪين ڪڏهن لاهيندس لوئي،
سمند اندر ڀاڄي ڀي نه پيئندي، سڀ سامو ندي نير
او ادا! منهنجو ملڪ ملير....

۴- وطن وڃي مارن سان ملندس، خوب ڪٽيرون سان گڏ
ڪلندس

وڙهيچن جي وچ ۾ وڙهي،

پيئندين پاڪ پير-

او ادا! منهنجو ملڪ ملير....

گورتن ”پارتي“

(۱۱)

مل راتا، مل راتا
چڏ مومل سان لاهي ماڻا
مل راتا، مل راتا.

۱- ساريان ساريان، هنجون هاريان، تنهنجا واعدن ڪيئن
وساريان،

ڪانگه اڏايان، پير پچايان، ويٺي تنهنجي وات نهاريان،
ڳارن ٿا ڳاراتا مل راتا، مل راتا.

۲- نڪت نئي ويا، لڙڪڙهي ويا، روئندي روئندي رات وهاڻي،
جاڳي جاڳي جوت آياڳي، ٿي ويٺي ساڻي، نيٺ اجهائي
هءِ ڪمل ڪوماڻا، مل راتا، مل راتا.

۳- آس پڪاري، پياس پڪاري، روح رڙي ٿو ٿو لاءِ راتا،
چڏ ريڏائي، ميت مدائي، ڪر نه مئيءَ سان ايڏا ماڻا،
سوڀل ٻار سياڻا، مل راتا، مل راتا.

گورتن ”پارتي“

(۱۲)

ٻڌائين ڪو آلا، ٻڌائينم ڪو

ٻڌائين ڪو ٻيلي پنهل جو پتو.

۱- نه سڀڻن کي سرڻيون سمهي مون سڄاڻو،
مندي هين من ۾ مون جهڙيءَ ڪين ڄاڻو،
جفائون ڪري ويو، جتن جو جڻو،

ٻڌائين ڪو....

۲- نه معلوم منزل، نه راهون سٽايون،
نه ڪر مون ڏکيءَ سان او ڏونگرا! ڏنگايون،
سنجها آه اوڏي، اجهو سڄ لٿو.

ٻڌائيم ڪو....

۳- نه وٽڪار ويجهي، نه پنگهت، نه پاڻي،

پڪاري پهاڙن ۾ ٿيندي پڇاڻي،

اچيئي لٿو، پنڌ پڇيئي لٿو،

ٻڌائيم ڪو....

گورڊن ”ڀارتِي“

(۱۳)

آءُ اچي مل- او ميهار
تنهنجي وچوڙي ماري آهيان!

۱- تنهنجي نار لڳي ٿن من ۾،

سيني ۾ آ تنهنجي سار،

ٽوڪان ڪيئن وساري آهيان

آءُ اچي مل....

۲- ساريان ويٺي ساڄن ٽوڪي،

هاريان ويٺي لڙڪ هزار،

تنهنجي ڳڻتيءَ ڳاري آهيان!

آءُ اچي مل....

۳- جسم جسم کان آه جدا ٿي،

دل نه دل کان آهي تار،

تڪڇي ڇو ٿي ڌاري آهيان؟

آءُ اچي مل....

۴- او سائين! منهنجي ٿو تائين،

پهچي ڪهڙي ريت پڪار؟

وڇڙي ٿي! ويڇاري آهيان!

آءُ اچي مل....

۵- سهندس مان ڏم جا ڏوراڻا،

ٻاڙي وارن جي نه پڇار،

ساري لوڪ ڌڪاري آهيان.

آءُ اچي مل....

گورتن ”پارتي“

(۱۱۴)

سڄي سڀا جهل ٻانجه ڪريو ڪا

مهر ڪريو اوهين هاڻي.

۱- در تنهنجي تي سوين سوال،

در تنهنجي نان مونيو ڪونه خالي،

هيءَ به هڪ نماڻي- سڄي سڀا جهل....

۲- درد منهنجي جو دارون نونهين

ٻئي در جي مان ٺاهيان سونهين

حال سڀو ئي ڄاڻين- سڄي سڀا جهل....

۳- چرخ فلڪ جي گهڻو ستايو

دڪ ڪٽڻ جو ڪريو اوهين سعيو

مرشد ٿي ۽ اچي ساڻي۔ سڄي سڀا جهل....
 ۴۔ گرم ”قطب“ تي ڪر تون خالق
 تو بنا ٻيو ناهي ڪوئي مالڪ
 ڊکڙا ڪئين اچي ڀاڻي هي۔ سڄي سڀا جهل....

(۱۵)

لڳي آهيان تنهنجي لام، ٻيو نه سڄي تو ڪين ڪي،
 ۱۔ تارون تن جون توکي گهرن ٿيون،
 ڪين گهرن ٻيو ڪام۔ لڳي آهيان تنهنجي....
 ۲۔ طالب تن ۾ تڪيو بڻا،
 ڪين پروڙي۔ و عام، لڳي آهيان تنهنجي....
 ۳۔ هن هن جڳهه کي ترڪ ڪيوسين،
 وڙي تنهنجو نام، لڳي آهيان تنهنجي....
 ۴۔ گرم ”قطب“ تي ڪر تون هادي،
 ٻيو آهيان تنهنجي شام، لڳي آهيان تنهنجي....

(۱۶)

جبل جهاڳيندو وٽ ڙي يار
 من ٻاروچل کي ٻاجه ڀوي،
 ۱۔ اوچا ٽونگر لڪيون،
 سائين ٽيندم ست ڙي يار،
 من ٻاروچل کي ٻاجه....
 ۲۔ چرخو پڇي ڪر ٽڪرادون،

ڪانڌ بنا نا ڪت ڙي مار
من ٻاروچل ڪي ٻاجھ

۳- وندر جي وٽڪار ۾،

ڀاڻ رکندو پٽ ڙي مار،
من ٻاروچل ڪي ٻاجھ

۴- ”قطب“ پير پنهل جا،

نيئي نهارج نٽ ڙي مار،
من ٻاروچل ڪي ٻاجھ

(۱۷)

لڪي پندڙو ڪرايو منهنجي پيرن ڪي،
ڪهڙو ڏوهه ڏهان ڏيرن ڪي.

۱- ڪونهي ڏوهه ڏيرن جو آلا

ننڍڙي ڪڍي ويئي نيٽن ڪي - ڪهڙو ڏوهه

۲- وينديس رهنداس ڪين ڪي

سور سلينديس سيرن ڪي - ڪهڙو ڏوهه

۳- چوهه چڏينديس ڪين ڪي

وس ڪنديس پنهنجي ويرن ڪي - ڪهڙو ڏوهه

۴- سرتيون ”شاهه“ لطيف چوي

معاف ڪندو منهنجي ميرن ڪي - ڪهڙو ڏوهه

(۱۸)

واري منجهه هاس آلا

ڌارن وٽ آهس آلا

آيءَ منن ماروڙڙن ماڻهو ڪونه مڪر

سَنن سانگي پَتَن ماڻهو چوند هڪو

۱- اندر ۾ آهي اولڙو

گهاريءَ منجهه گهايس آلا- ايءَ منن

۲- ڏوئي ڏئي ڏيندڙا تيا

سورن سيمائيس آلا- ايءَ منن

۳- ”ڊولڻ“ مارن سان ملان

آس اهائي بس آلا- ايءَ منن

(۱۹)

وڃي چو ٿي ووڙن وو وٽڪار ور وندڙ ۾

پري ناهي پاسي پاسي، گهوت تنهنجي گهر ۾

۱- تو ۾ تخت ٽڪيو جتي چوند چاڻين،

اندر ۾ عجيب سهي ڪر سڃاڻي،

وئي ويجه وڙ کي چلين چو چور ۾

وڃين چو ٿي

۲- دنيا هيءَ درياھ ڪو ڪو ٽارون ٽرندو،

لاهي سر جو سانگو، انهيءَ گهيڙ گهرندو.

او ڪڏي پوءِ تون ڪاهي ڪاهي

بي مثل بهر ۾ - وڃين چو ٿي

۳- ناهي وار ويڃو، وهي وڃو وٽن،

سمجهي ڪر سولو سري ساهه سٿين،

لڳي ڀڄ لٽڪي ”مصري شاهه“ مهر ۾

وڃين چو ٿي

(۲۰)

- ٿنهنجو ڀروسو آهي مو نمڪي ٿنهنجو ڀروسو آهي،
 توکان سواءِ ٻيو ڪير آ ٿنهنجو، ڪير ٻيو ٿنهنجو آهي
 ۱- جيڪي آيا ٿنهنجي در تي ٿن جا ٻيڙا پار،
 خالي جهولي ڀرين انهن جي آهين سڄي سردار،
 مهر سندا مينهن سدا وسائين، آس اندر جي پڇاڻي.
 ٿنهنجو ڀروسو آهي....
- ۲- روپ نه ٿرڪي رنگ نه ڪوئي، زهين ٿو هر هنڌ حاضر،
 ڪي چون ٿوڪي رام رحيم، ڪن جو آهين ٺاڪر،
 ڊکڙا دور ڪندين ڊڪين جا، وڇڙيل مهب ملائي،
 ٿنهنجو ڀروسو آهي....
- ۳- مشڪل ۾ اچي ڏيندين سائين ٿنهنجو سدا سهارو،
 ياد رهي شل هر حالت ۾ ٿنهنجو نالو پيارو،
 ڀو ساگر مان پار لنگهائين، ٻيڙا بني لڳائي.
 ٿنهنجو ڀروسو آهي....
 (ڀڳوان-ڀاونائي)

(۲۱)

- ٿنهنجي گنج ۾ آ ڪمي ڪانه ڪاڻي
 ٿنهنجو در سڄا جو کليل آ سدائي
 ۱- ڪرهن شاهه پيدا ڏهن پيادن ڪي شاهي،
 جيڪا ٿنهنجي مرهي ٿيندي نيٺ سائي.
 ٿنهنجي گنج ۾ آ....

۲- تنهنجي در تان سوالي وڃي ڪونه خالي
جهڙي آس جنهنجي تهڙي تو پڄائي
تنهنجي گنج ۾ آ....

۳- ويچارا وره ۾ سڙيا سو سڪن ٿا
انهن جي اندر ۾ تو ئي لٽو لڳائي
تنهنجي گنج ۾ آ....

۴- ”آلڻ“ آه زاري ڪرين ڇو هجر ۾؟
جڏن جو جياڻو جانب آهي ڄاڻي.
تنهنجي گنج ۾ آ....

(۲۲)

ٿيڏا مڪان واه واه، جت ڪت رسين به تون.
۱- چلو ته آسمان ويڪون، آغا هلي پسون،
آسمان مڙيوئي تارا، تارن جو چنڊ به تون.
ٿيڏا مڪان واه واه.

۲- چلو بازار ويڪون، آغا هلي پسون،
بازر مڙيوئي آدم، آدم جو دم به تون.
ٿيڏا مڪان واه واه.

۳- چلو ته درياھ ويڪون، آغا هلي پسون،
درياھ مڙيوئي لهرون، لهرن جو لال به تون.
ٿيڏا مڪان واه واه.

۴- چلو ته مندر ويڪون، آغا هلي پسون.
مندر مڙيوئي مورت، مورت جي صورت به تون.
ٿيڏا مڪان واه واه.

۵- چلو ته کشتي ويکون، آغا هلي پسون
کشتي ۾ رهي راهب، راهب جو صاحب تون
ٿيڏا مکان راه راه

(۲۳)

منهنجا مور مڪت گهنشام، اچي راڏا سان ڪر ريجڻه ڪا
۱- گهوت گهڻيون ئي گوڀيون توکي، تون ئي منهنجو پٽار،
اچي راڏا سان ڪر ريجڻه ڪا - مور مڪت
۲- تنهنجي ڏسڻ لاءِ شيار پيارا، هرڏو ڪير هرڏوار
اچي راڏا سا ڪر ريجڻه ڪا - مور مڪت
۳- تون آغا جو، آغا تنهنجو، سانور ٻا سردار،
اچي راڏا سان ڪر ريجڻه ڪا - مور مڪت

(۲۴)

نيت ڪٽي پيئي ٺهاريان

ساه سچڻ توکي ساري سنڀاري
۱- ڏينهن ڏني ٿيا منڙو ماندو، ڪوڙين ڪانگه اڏايان،
واڳه الله لڳه آه تون واري
ساه سچڻ توکي ساري سنڀاري
۲- پيچ پرين پختو پاتو اٿم، ويل نه هڪڙي وساهاريان،
لالان آهيان تنهنجي لاري لاري
ساه سچڻ توکي ساري سنڀاري
۳- توريءَ ساعت سال ٿي پانيان، گوند ۾ ٿي گذاريان

ويھ ولھيءَ کي کين وساري.

ساه سچڻ توکي ساري....

۴- دل ۾ دردن دونھون دکايو، هوت ھنجون وينو ھاريان،
قول پريان اچ پنھنجا پاڙي.

ساه سچڻ توکي....

۵- احسن کي آھي اور اوهانجي، وائي نہ بي ڪا واريان
تار اندر جي توکي تنواري.

ساه سچڻ توکي....

(۲۵)

منھنجي دل جا ديوتا! تھنھجو لھان مندر ڪٿي؟

عشق جو جنھن ۾ اُجالو آھ سو اندر ڪٿي؟

۱- در بدر ٿيو دادلا! تو بن حياتيءَ جو جھاز،

برھ وارن لاءِ آھي بيھڪي بندر ڪٿي؟

۲- ويو تڄي مٿرا ۽ گوگل، ناھ جمنا جڳ پتي،

شھر شيوا ۾ وڃي پڇ مھب مرليڌر ڪٿي؟

۳- وٽ وڇوڙي جو نہ ساري ارھ ۾ پيران ٿي،

نہ نھارن نيٺ نيھي دل گھريو دلير ڪٿي؟

۴- جوڳ، چپ ٽپ، ساڌنا، ڀڳتي سمادي گيان ۾،

تو ڏنگي هي مست مايا جو اثر اڃگر ڪٿي!

۵- خواب ۾ ”بيوس“ ٻڌهي وئين خواب جي سامان سان

سرت ساري، ھوش ڌاري، ڏس نہ آدي گھر ڪٿي؟

(۲۶)

بادل آيو بهار ميان، ڪر ڪا وسط جي ٻار ميان

۱- گل گلابي ڪنول ڪوماڻا،

ٿوڙي چمن چوڌار ميان - بادل آيو

۲- ڪر وڪارو ڀر تون ٻارون

ڪڙن گل گلزار ميان - بادل آيو

۳- وڻ سڪا سڀ ساوا ڪر تون

ٽين انب آثار ميان - بادل آيو

۴- ”پوڄي“ ڪي نت آس جا آهي

سهڻا لهندي تون سار ميان - بادل آيو

(۲۷)

هوري ڪيلان مان راءِ توسان

دلڙي ٻڌي آهي دلدار توسان

منڙو اڙو آهي منڙار توسان

۱- سڪ تنهنجيءَ جو سندر گهرائان

تلڪ ٿڌي مان سانگه بڻائان

سانگه به سونهير سار توسان - هوري ڪيلان

۲- قرب تنهنجي جي ڪيسر لايان

رنگ تنهنجي ۾ چولي رنگائان

لاڙي رهان لڏو تار توسان - هوري ڪيلان

۳- ميه مڙه جو توسان ڀيان مان،

ڀي ڀي رمل توسان ٿيان مان،

رھان مست خمار توسان - ھوري ڪيلان
 ۴- ”جيوت“ رامل توسان رھان مان،
 جاڏي ڏسان ٻيو ڪونه لھان مان،
 ائين رکان وھنوار توسان - ھوري ڪيلان
 (۲۸)

معافي مدين جي تون ڏي سائين،
 ڪري قدم ڪريان نيزاري.
 ۱- ڏوھ گناھن ۾ مون پنھنجي،
 عمر وڃائي ساري آلا-

ڪري قدم ڪريان
 ۲- توکان سواءِ ڪير ٻيو ڏيندو،
 دڪيءَ کي دلداري آلا-

ڪري قدم ڪريان
 ۳- ڏيندين سزا سا سھندي رھنديس،
 پيشڪ آھيان ڏونھاري آلا-

ڪري قدم ڪريان ...
 ۴- ويھي ويچار ڪين ڌڪارج،
 در تان هيءَ دڪياري آلا-

ڪري قدم ڪريان
 ۵- ”چھڻو“ ڪچايون ڪل ٿي منھنجون،
 واري ڇڏج ھڪواري آلا-

ڪري قدم ڪريان

(۲۹)

- ڏسو عاشقن جا انصاف، ڏين سر گهوري گهوري
 ۱- اندر باهه بزهه جي پڙڪي- باهر نڪري نه باق،
 چيائون نه چپ چوري چوري- ڏين سر گهوري گهوري...
 ۲- عشق جي منزل اوکي اُٿانگي- لوڪ هڻن ٿا لاف،
 اڃا پنڌ اوري اوري- ڏين سر گهوري گهوري...
 ۳- ”ڌرم داس“ چوي مر مرڪن سي- سينا جن جا صاف،
 ڏنائون ڪنڌ ڪوري ڪوري- ڏين سر گهوري گهوري...

(۳۰)

- مان گوپي هجان تنهنجي جيڪر شاعر مرادي،
 سو سو دنيا هڪ ڏينهن ۾ توتان وڃان واري-
 ۱- مٿرا ۾، بندراڻن ۾ ۽ گوگل ۾ گذاريان،
 سڪ چاهه مان دن رات تنهنجي راهه نهاريان،
 هڪوار ڀڄين ڪير آهين ڪير ڪماري؟
 مان چپ رهان ۽ ڪجهه نه ڪچان شرم جي ماري.
 مان گوپي هجان جيڪر...
 ۲- گوپن ۽ گوالن سان جڏهن موج مچائين،
 گوپين کي ڪري ساڻ تون پيو داس رچائين،
 قدمن ۾ ڪري مان چوان رک لاج بهاري،
 تون مون کي اُٿاري چوڻ اُٿ منهنجي پياري
 مان گوپي هجان...

رام-پنجواڻي

(۳۱)

حال نه منهنجو ڪونه هو جيڏيون پنهنجو ڪرم
ڪيائون،

معاف ڪيائون منهنجون مڍايون، ڏوهن ڏي نه ڏنائون.

۱- جيڪو حال احوال هو سائين، پاڻئون پاڻ پڇيائون،
منهنجي ڏوهن ڏي نه ڏنائون- پنهنجو ڪرم....

۲- پاڻ پنهنجو پاڻين، ساڻ غريب ڏٺائون،

منهنجي ڏوهن ڏي نه ڏنائون- پنهنجو ڪرم....

۳- ”سچل“ کي ڪي ئي سرتيون، ٿي نه دلالت ڏنائون،
منهنجي ڏوهن ڏي نه ڏنائون- پنهنجو ڪرم....

(۳۲)

برهه جي بازار، جيڪا ڏسڻ ايندي

۱- جيڪا جو ڏسندي تجلو تنهنجو،

رهندي منجهه غمار- جيڪا ڏسڻ...

۲- سڏو جا ڪندي سر جو،

وهندي سا ڪين قرار- جيڪا ڏسڻ...

۳- چوسڻ اندر سرخي مائل،

ٿيز گهمي تلوار- جيڪا ڏسڻ...

۴- جي ڪنهن ڇمڪو ڏٺو تنهنجو،

سا سر ڏيندي سردار- جيڪا ڏسڻ...

۵- ”سچو“ انهيءَ سير ۾،

آهي ڪسڻ جي ڪار- جيڪا ڏسڻ...

(۳۳)

پاڻهيڻ پڙيو سڌ سورن جي،

وو عشق لڳيو جي آديون.

۱- ساري خبر وڃي ٿن کون پڇجو، جي وره سڄڻ جي ويڊيون؛

عشق لڳيو جي....

۲- ڪين لکن سي لوڪ اڳيون،

جي آهن ڏکن جون ڏٺيون

عشق لڳيو جي....

۳- مھب مسافر ٿيا جنين جا، ڪوڪان آهي لڪ، ڪنديون؛

عشق لڳيو جي....

۴- وره ولوليا جي وهنديون تنجي،

نيٺون نير جون ننديون؛ عشق لڳيو جي....

۵- پارون پريان جي سٺو سڀيئي، لوڪ پلي ڏئي بدليون؛

عشق لڳيو جي....

۶- اڳيون پويون سڀ معاف ڪيون؛

تنهن مھب "سچل" جون منديون.

عشق لڳيو جي....

(۳۴)

پاڻي ڏوهه پنهنجي پاند ۾، آءُ دوست ٿو در آڻيان

۱- راتو ڏهنهان پنهنجي روح ۾؛

تنهنجا سوين ڳڻ ڳاڻيان؛ پاڻي ڏوهه....

۲- ڏوٽ ڏوراڻو ٻڌي، آءُ پلو توکي پائيان؛

پاڻي ڏوهه....

- ۳- زارئون ضعيفيءَ مون گري، ڀرين توکي پرڄاڻان؟
پاڻي ڏوهه....
- ۴- جا تو پڙي پيزار جي، سا ڪهه لڱڻ کي لائڻان؟
پاڻي ڏوهه....
- ۵- سڀ ڳالهه پنهنجي سر جي، توکي ”سچو“ سمجهايان،
پاڻي ڏوهه....

(۳۵)

- چاڪي ٽونگر ٽورمان، من وسي ٻار منهنجو
۱- ڀرين آهي پاڻ سان، تڪ ٻيا ڇو تورمان؟
من وسي ٻار....
- ۲- راتو ڏينهان روح ۾، آڙهائي ٿي اوربان؟
۳- سڀ ڪنهن ٻارين پاڙي سپرين، آءُ گهڻوئي گهوريان؟
۴- هوت هميشه حاضري، وندر ڪنهن لڳو ووڙبان؟
۵- ”سچو“ سچي ڳالهڙي، ڇت لاهائي چوربان.

(۳۶)

- ڏنو پانديءَ هيءُ پيغام، تنهنجي اڱڻ اڄ يار اچي تو.
۱- عاشق عجيبن جو، توکي سو لکي آهي سلام؟
ڏنو پانديءَ هيءُ....
- ۲- سڀ قبوليو سپرين، جيڪو ڪيئن ڪلام؟
ڏنو پاندي هيءُ...
- ۳- پڪو آهي ڀرين جو، نوسان اڄ انجام؟
ڏنو پاندي هيءُ....

۴۔ روء نه رت اکين مون، عاشق ڪر آرام؛
ڏنو ڀانڏي هيءُ...

۵۔ ”سچڙو“ گڏجن پوءِ پي، آ نه طالب تمار؛
ڏنو ڀانڏي هيءُ..

(۳۷)

ڪيڙو مست پزين جي، ڪٽي ناز مون ڪي،

وسريو روزو، ناهي ياد نماز مون ڪي.

۱۔ شوق شراب پيئڻ، پر وقت راتيان ڏينهان؛
ڪونهي وري قاضي ملان جو ڪو لحاظ مون ڪي.
ڪيڙو مست...

۲۔ نيتين نند حرام، آهي رت روز ازل،
سرنڊو سوز سچڙ جو، آهي ساز مون ڪي.
ڪيڙو مست...

۳۔ وائي وات ڪهاڻي، مٽيءَ کي جيڪا پرين،
وري اچي هو هو پرين جو ٿو آواز مون ڪي.
ڪيڙو مست...

۴۔ ”سچڙو“ مقصد سارو، ٿو نئين رت توهين جيون
ڏس وري ناز پنهنجي جو، ڪو راز مون ڪي.
ڪيڙو مست...

(۳۸)

توسان منهنجي سهڻا سائين، رهجي اچي شل

۱۔ آءِ چا چاڻان عشق منجهارون، برهه واڙا بار،

توسان منهنجي...

- ۲- طرف نه ٻئي ڪنهن خيال رنڀار مان، تنهنجي سڌائين ٿا،
توسان منهنجي....
- ۳- هوندين هميشه گڏ اسان سان، نيٽين وهام ٿا،
توسان منهنجي....
- ۴- ٻانهن ”سچل“ جي سهڻا سائين، پرڻي اٿو سردار.
توسان منهنجي....

(۳۹)

- آءُ ٻانهي ٽون سائين وي پاتم پاند ڳچيءَ ڳل ڪپڙو
۱- طرفان تنهنجي ٻار پيارا، ڪانگه اچي من ڪائين
پاتم پاند....
- ۲- نانءُ مولا جي مهر پوي ڪا، ٿورا مونتي لائين
پاتم پاند....
- ۳- روز ازل کان تنهنجي آهيان، غير نه مونڪي پائين
پاتم پاند....
- ۴- هڪڙي ساءِ اڱڻ ”سچل“ جي، پير مبارڪ پائين
پاتم پاند....

(۴۰)

هن غريب جو حال، توکي معلوم آهي

- ۱- صدقي ڪنڊيس سر سائينءَ تان، ٻيو سڀ ملڪءَ مال.
توکي معلوم....
- ۲- دوست اوهان ريءَ ڏيس م، جيئن آهه جنگال
توکي معلوم....

۳- چئي ٻڌايان ڪيترو آرياڻيءَ احوال

توڪي معلوم

۴- مڃ ”سچل“ جو سپرين، سائينءَ لڳه سوال

توڪي معلوم

(۴۱)

تون آهين صاحب صورت جو، هيءَ آهي غلام تنهنجو،

آهي ذوق شوق سهڻا، مونڪي مدام تنهنجو.

۱- جي آهن اصل اوهانجا، سي نا وسارجو ميان،

مونتي آهي مقرر، سائين سلام تنهنجو.

آهي ذوق

۲- راتو ڏينهان روئڻ ۾، هيٺڙو اداس هيڙو،

دهير آڻي رسائيو، ڀريت ۾ پيار تنهنجو.

آهي ذوق

۳- دلگير تون مٿان ٿئين، ڪر دور درد کي ميان،

اول آخر اسان وٽ، هوندو مقام تنهنجو.

آهي ذوق

۴- رد ڪر فنا فڪر کي، اُميدوار ٿي ره،

هٿ هٿ يقين ڄاڻج، آهيان امام تنهنجو.

آهي ذوق

۵- تون آهين اصل اسانجو، آهيون اسين سي تنهنجا،

آهي قبول ڪلي، ”سچل“ ڪلام تنهنجو.

آهي ذوق

(۴۲)

- پينٽر هي پنيور اسين ڇڏي وينداسين.
- ۱- وس نه آهيان پانهنجي، ڀون ڪيڙا پور
هت رتي نه رهنداسون- ڇڏي وينداسون
 - ۲- جاءِ عقل جي ناهه ڪا، عشق ڏيکاريو زور
اُهو وٺي وينداسون- ڇڏي وينداسون
 - ۳- پورهيو ڪندس ڀر جو، ڇڏي ٻي لڪ تور
اسين جاڪين جيئنداسون- ڇڏي وينداسون
 - ۴- ڪاڪيون وڃي ڪيچ ۾. لاهي هيٺئين جو هور
ڏک ڏوراڀا ڏينداسون- ڇڏي وينداسون
 - ۵- ”سچل“ ڏني سچطين، شوق مڃاڻو شور
تن جي پکي پهچنداسون- ڇڏي وينداسون

(۴۳)

- محبوب ٻولي ڏس من ۾، معشوق ٻولي ڏس من ۾.
- ۱- واهه ڪاريگر ساز بڻايو، ڪن فيڪون جي ڪن ۾.
 - ۲- ٻي فائدو بازار گهمين ٿو، گل ڦل باغ بدن ۾.
 - ۳- چوريءَ چوريءَ ستر ڪرين ٿو، ٽنهنجو چاند چمن ۾.
 - ۴- سرس ڪري سينگار سچڻ اڃ، دوست آيو درس ۾.
 - ۵- دلبر دٻرو دائر دل ۾، ڇو دٻڪين ٻئي درين ۾؟
 - ۶- ”سچل“ سائين مهيج ڪري چاتم، ٻار گڏيو
ڪڪر ٻن ۾.

(۴۴)

ٻاروڇا وو يار ڪوهيارا وو يار
ٻاروڇا پوندءِ ٻاجھ، ڇير مٽي کي هيئن نه ڇڏجانءِ
ٻاروڇا وو يار.

۱- پورهيو ڪندس ڪيڇ جو، او منهنجا يار
هٿين ڪندس هاڃ -
ٻاروڇا وو يار

۲- پٺيءَ لڳيس ڀر جي، او منهنجا يار
منجهون ساري راج -
ٻاروڇا وو يار

۳- آهي هن عاجز جي توتي لال. توتي لال لاج
ٻاروڇا وو يار

۴- پست ڪارڻ ڀر جي او منهنجا يار،
”سچل“ وجهي وٺو واڃهه.
ٻاروڇا وو يار ...

(۴۵)

ملي يار ته ميندي لالان،
نه نه عيد اجل ڪري پانپان.

۱- عيد انهن ڪارڻ آهي سرتيون،
خوش وسن جي ور گهر پرتيون،
مان ڇائي پاڻ پڏالان؟
مان نه جيڙين جهڙي ناهيان. ملي يار

۲- سڀج ستي مون ور نه وڃايو،
 غافل ٿي مون سر تي وهايو،
 ڪهڙو ڏوهه ڏيرن کي لايان مان؟
 مان ته آمر لڪي ڏي ٿي پانيان. ملي يار
 ۳- آتش عشق الله سر ٿيڙو،

ساهه سڪي سورن ۾ ويڙو،
 مان ڪنهن کي حال ٻڌايان؟
 مان ته پاڻ ڏي ويندي پانيان. ملي يار
 ۴- ”سدا“ سوز فراق ڪئي هائي،
 در گوليءَ جي من اچي جاني،
 مان ڪرمان کان زباني،
 مان ته ڪيل خطائون بخشايان. ملي يار

(۴۶)

تنهنجا ٿورا ٿورا، لال لڪن کان به گهڻا
 بي انست تنهنجا، نالا ڪهڙا ڪهڙا ڪٿان؟
 او ڪهڙا ڪٿان؟

۱- ٿو ته مون تي گهڻو آ سڄڻ احسان ڪيو،
 ڏيئي سمجهه مون کي ٿو سائين انسان ڪيو،
 هاڻي مهر ميا ڪر ته مان گڙوان بڻان.
 بي انت تنهنجا

۲- مون نه سگه ۾ ڪڏهن ڪين توکي ياد ڪيو،
 هاڻي نه ۾ تنهنجي در تي مون فرياد ڪيو.

آهيان مطالبي، مطلب جي ويٺو هام هٿان.

بي انت تنهنجا....

۳۔ جيڪي ڏوهه ڪيائين سي ڪڇانءِ معاف مٺا،

پنهنجي دل تي ڪڇين ڪين قربدار ڪٺا،

ڏي ڪا سمجهه اهڙي، ”سڳندو“ چوي توکي به وٿان

بي انت تنهنجا....

(۴۷)

اَللهُ لڳه آءُ سائينءَ لڳه آءُ،

ڏٺيءَ لڳه آءُ ڪريون پرچاءُ.

۱۔ در کولي پئي دري کوليان،

وري کولي پئي وري کوليان،

ڏاڍن کان ڏري کوليان،

لهه ڪو سچو ست سماءُ.

اَللهُ لڳه....

۲۔ عشق تنهنجي آ آزاريو،

ڳڻتئين تنهنجن آ ڳاريو،

بارو دل اندر ٻاريو،

اَللهُ لڳه....

ڪر ڪو سچو اچي ڪهڪاءُ.

۳۔ هلي آ منهنجا سچو دلبر،

گلي لڳائان مان ”سڳن“ رهبر،

اچو بر هارو دهر نه ڪر،

اَللهُ لڳه....

نئين وارن سان ڪر ڪو نياءُ.

(۴۸)

واڳوڻيولڻ تنهنجي وس، آءُ ڪا پاڻ وهڻي.

۱- هلايو تان هلي وڃان مان،

پياريو تان بس. آءُ ڪا پاڻ...

۲- وينديس رهنديس ڪين ڪي،

منهنجي پنيور کان بس. آءُ ڪا پاڻ...

۳- وڻڙا مينهن ملير تي، گاهن لاپا گس

آءُ ڪا پاڻ...

۴- سرتيون ”شاهه“ لطيف چوي،

دل جو دشمن دس.

آءُ ڪا پاڻ...

(۴۹)

ٿون سخي، آهين سباجهو در اٿم تنهنجو جهليو،

هاڪ تنهنجيءَ کي ٻڌي مان دور کان آهيان هليو.

۱- مهت ڏي مالڪ مون کي، منهنجي مداحن کي نه ڏس،

عيب مون ۾ اڻ مليا، سچ سچ اٿم سائين ساليو.

ٿون سخي...

۲- ٿون ڀرو پندار آهين، خالي جهري ڀر ڪڍي،

آس هڪ تو ۾ رکي مون آسرو جڳه جو ڀليو.

ٿون سخي...

۳- ٿون هنئين جو نار آهين، نار وجهه منڏار ٿون،

بي سبب دنيا جي حرصن ۾، جگر آهي جليو.

ٿون سخي...

۴- تنهنجي دم سان دل جي اڇريل باغ ۾ ايندي بهار،
 تون نظر جنهن تي ڪئي، سو دائما ڦرليو ڦرليو.

تون سڏي....

۵- تنهنجي ڄاڻت تي پيو آهيان، پويئي من ترس ڪو،
 مان ”ضياءَ“ مجبور آهيان، روح جو توسان ڏليو.

تون سڏي....

(۵۰)

خوشي ڏيندين ته خوش رهيو، جي غير ڏيندين ته

پيو سهيو،

مونکي جيئن تون هلائيندين، تنهنجي مرضي تي
 پيو هليو.

۱- تون آهين شاهه پيرزاده، گدا توکان پيو گزرندي،
 جي ڏيندين تون ته پيو وٺيو، نه ڏيندين مات ۾ رهيو.
 خوشي ڏيندين....

۲- ڀلا ڪمزور جو ڇا زور، تنهنجي زور تي هلندو؟
 تنهنجي طاقت اڳيان جهڪيو، نڪي ڪچيو نڪي پڇيو.
 خوشي ڏيندين....

۳- مان تنهنجو، تون آهين منهنجو دڪي رهنديس گلا تنهنجي،
 زمانو توکي پيو چوندر، ڇا ڪنهنجي وات کي جهليو؟
 خوشي ڏيندين....

۴- ٻين کي پي نوازين تو، ”ضياءَ“ تي به نوازش ڪر،
 ڪندين ڪرڻا ته دنيا ۾ هميشه ڪنڌ ڪڍي هليو.
 خوشي ڏيندين....

(۵۱)

ئون سيلاني، مان سيلاني

اگر ديس کان آيا آهيون سير ڪرڻ سبھالي

۱- آهي اسانجو ڏسڻ ڀسڻ ڪم،

سيلاني جو سير سان مطلب- رسنن هجي يا ويرانِي.

ئون سيلاني

۲- پنهنجو ۽ نه ڀرائو ڪوئي،

چڱو-گرو يا لائو ڪوئي،

اسين مسافر، فرق رکون ڇو- ڪريون ڇو ناحق ناداني؟

ئون سيلاني

۳- قدم قدم تي ڪاڪ مهل آ،

مومل مايا جو چل ول آ،

راڻي وانگر رمز سان هلندو، جڳ ۾ وڙو ڪو گياني،

ئون سيلاني

۴- اڪه اٽڪي ڀر دل ڇو اٽڪي؟

ڀونڌر مثل من ڇا لاءِ ڀٽڪي؟

دس جو لينهن نهوڙي نيندو- حاصل ٿيندءِ حيراني.

ئون سيلاني

۵- پنهنجي آدي ذات سڃاڻج،

ڀاڙ ۾ پيهي ڀاڙ کي ڄاڻج،

مڙني کان ڀڄ تنهنجو اوچو، لال ”ضدھا“ تون لاڙاني.

ئون سيلاني

(۵۲)

- شمع وانگر ڪو جلي راتيون گذاري ته سهين،
 سوز ڪنهنجي ۾ سکر تائين ڪو گهاري ته سهين.
- ۱- دل فدا ٿيندي جگر ٿيندو ادا تان صدقي،
 رخ تان ڀري ڪي هٿائي ڪو نهاري ته سهين.
- ۲- بي خوديءَ ۾ جي ٿيا ٿر، سي بظيا خود ساقي،
 شرط هيءُ آهي ڪوئي پاڻ وساري ته سهين.
- ۳- پوءِ ساريءَ کي ٿئي پوءِ ۽ لڏي عرش وڃي،
 ضبط آهن سان ڪو طوفان اٿاري ته سهين.
- ۴- مان هڪ ڀيرو ڇا سو بار مرڻ ٿو چاهيان،
 منهنجو نالو ڪوئي مڃي ۾ پڪاري ته سهين.
- ۵- پنهنجن لڙڪن کي ڪوئي موتين جو ڏيڻ چاهي شرف،
 باد ڪنهنڪي ڪري اکرڻ کي روئاري ته سهين.
- ۶- جي ملي ڀار جي چائنٽ ته مان اميري پانيان،
 ڪوئي در جو ڪري دربان بيهاري ته سهين.
- ۷- مان اهو آهيان جو وسارڻ سان نه وسري سگهندس،
 ڪوئي هڪوار ڪري پنهنجو وساري ته سهين.
- پرسرام ”ضما“

(۵۳)

- آل ڏاڍو آهي، مٿان ڪا سينو ساھي،
- ۱- ڪري وينو ڪار ڪنڀار ڪي، هڪڙا ڀڄي ٻيا ڀڄو
 ناهي. آل ڏاڍو....

۲- ٿور ڏاهي جي هٿ ۾، ڪام وجهي پيو ڪاهي
آله ڏايو....

۳- جن کي عشق آله جو، تن لاڳاپا ڇڏيا لاهي
آله ڏايو....

۴- سهسين ”صادق“ جهڙا، لڪ وٽه لپتائي
آله ڏايو....

(۵۴)

ٺوڪي ڪنهن ڀر پالمان.

۱- تون ٺاڪر مان ٽنهنجي داسي،

نه درشن لاءِ نيٺ پياسي،

من مندر ۾ ٺوڪي ڀوجان،

جيون پيمت چڙهايان،
ڀرپٽم ٺوڪي....

۲- تون سڀ ڪجهه، مان ڪجهه به نه ساجن!

تون منهنجي جيون جي جيون،

تون ٿيءَ چنڊر، چڪور بٻان مان!

اڏندي عمر گنوايان،
ڀرپٽم ٺوڪي....

۳- پاڻ وڃائي ٺوڪي پالمان،

ٺوڪي پاڻي پاڻ وڃايان،

تون پي تون ٿيءَ، مان پي تون ٿيان،

پاڻ ۾ پاڻ وڃايان،
ڀرپٽم ٺوڪي....

(۵۵)

آسر وندڙي آهيان سرنيون، هوت اچي هڪ ٿيندا،
 ڏيهه مبارڪ ڏيندا، هوت اچي هڪ ٿيندا.

۱- بندڻن جي آنءُ ٻانهي آهيان، ٻانهي شال سڏيندا،
 شان ڀرين جو ٺاهي وسارڻ، گولڻ کي به گڏيندا.

۲- لڪه هزارين هوت نوازن، هڪڙي عين ڇڏيندا،
 مرڪ جنين جو آهي سخاوت، اڏو سڙي اڏيندا.

۳- عيب مڊاڻون مون ۾ گهٽيرون، پاڻون قرب وٺيندا،
 ننگڙو نيٺ ننگيءَ تي آهي، ڍڪڙو شال ڍڪيندا.

۴- سالن کون آڱ سائل آهيان، خالي ڪين ڇڏيندا،
 وينڙي آهيان وامت وندر ۾، هوت اچي هٿ ڏيندا.

۵- در نه سڄڻ جي سوالڻ ”ڪوجهي“ مٿون شال مڇيندا،
 لهرن وچ ۾ ڪين ڇڏيندا، نيٺ ڪناري نيندا.

(۵۶)

ٻاجهه ڀريا ٻانهيءَ تي، من پي ڪا ٻاجهه ڀوڙيءَ،

۱- سڱ نه سڀاڪو ساهيان، ازلئون گولڙي آهيان،

پاند ڳچيءَ ڳل ڀاڙان، من پي ڪا ڪهل ڀوڙيءَ،

ٻاجهه ڀريا....

۲- ڏوهه ڪيائڻ باري، توبه تو در زاري،

نيٺ وهن ٿا جاري، من پي ڪو قياس ڀوڙيءَ،

ٻاجهه ڀريا....

۳- درد هٿر جو ٿاريو، واڳو، وصل جي واريو،
ڳڻين ٽنهنجن ڳاريو، من پي ڪو زهر پوي،
ٻاجهه ڀريا...

۴- ”ڪوجهي“ ٿوڙي ڪاري، لال ٽنهنجي لاڙي،
ساجن ڪر سرداري، من پي ڪو قياس پوي،
ٻاجهه ڀريا...

(۵۷)

آهي مون نه غريب جو، ننگ ڏئي ننگيال ميان.
۱- جهڙي جهڙي سائينءَ جي، لڄ مٿي لڄپال ميان.
آهي مون نه...
۲- معلوم سارو هوت ڪي، هيٺي سندڙو حال ميان.
آهي مون نه...
۳- گهرن چوڻ جي ڪانه ڪا، آڱهه ڪل احوال ميان.
آهي مون نه...
۴- آسروندڙي آهيان، لهندم سار سنڀار ميان.
آهي مون نه...
۵- ”ڪوجهي“ ڇڏيندم ڪين ڪي، نيندا نماڻي نال.
آهي مون نه

(۵۸)

لال ٽنهنجي لار لڳي آهيان،
لڳي آهيان مان ته لڳي آهيان.
۱- ويندس پار پنڊل ڏي، شهر ڀنڀور کان پڳي آهيان.
لال ٽنهنجي...

- ۲۔ پير ڦسي ڦاڪون جو ٿيڻ ٿا، ڇهان منجهه مان جهڳي آهيان.
 لالان تنهنجي
- ۳۔ ڪوڪان ڪري منهنجو ساهه جو وٺو، وٺن منجهه
 مان وڳي آهيان.
 لالان تنهنجي
- ۴۔ ٻانهي نه پنهنجي سائينءَ جي، ”ڪريم ڏاڏا“ مان
 سڳي آهيان.
 لالان تنهنجي

(۵۹)

- جوت ڪٿي آه؟ جوت جڳاءِ،
 باهه، برهه سان جوت جڳاءِ.
- ۱۔ آهي ڏيئرو پر جوتي ناهي، ڀاڳهه ۾ تنهنجي لڪيل
 ڇا آهي؟
 موت انهيءَ کان بهتر آهي، جيئن ڇي ڪانهي نولاءِ جاءِ،
 جوت ڪٿي آهي؟ جوت جڳاءِ.
- ۲۔ دڪه پيو تنهنجو در ڪٽڪائي، ڀرينءَ وٽان پيغام پڇائي،
 هڪڙو دم پي دير نه لائي، سڏي ٿو توکي ملڻ لاءِ،
 جوت ڪٿي آه؟ جوت جڳاءِ.
- ۳۔ آسمان ۾ بادل ڇايا، دم جهه مينگهه ملهار وسايا،
 منهنجي دل ۾ مونجهه منجهائيا، مطلب اُن جو چاهي
 الاءِ؟
 جوت ڪٿي آ؟ جوت جڳاءِ.

۴- پل چمڪو وڃايءَ جو ٿئي ٿو، ويتر ڪارو ٺپار

وڌي ٿو.

ماڳ، انهي لاءِ من پٽڪي ٿو، رات جو ڪيت سڏي

جنهن جاءِ،

جوت ڪٿي آه؟ جوت جڳاءِ.

۵- ڪڪرن ۾ گجگوڙ ٿئي ٿي، واهو واڌا ڪندي

وڃي ٿي،

رات پيانڪ روپ ڌري ٿي، اوندهه ۾ نا وقت ويٺا،

جوت پريم جي جوت جلاءِ،

پران جلائي جوت جڳاءِ.

هندوهارام ملڪاڻي

(گيتانجلي تان ترجمو)

(۶۰)

ڇا سندس خاموش آهت نا ٻڌين ٿو؟

هو اچي پيو، هو اچي پيو نت اچي پيو.

۱- هر گهڙيءَ هر وقت، هر آلام ۾،

هر صبح، هر منجهند، هر شام ۾،

هو اچي پيو، هو اچي پيو، نت اچي پيو.

۲- گيت من جي مٿج وارا ٿا چون

سڀ ملي آلاپ هڪڙي ڳالهه ڪن،

هو اچي پيو، هو اچي پيو، نت اچي پيو.

۳- پيٽ جي روشن ۽ سرهي ڏينهن مان،

- جهنگلن، ٻيلن جي گس ۽ راهه تان،
 هو اچي پيو، هو اچي پيو، نت اچي پيو.
 ۴- رات ڪاريءَ ۾ جڏهن بارش وسي،
 گرجندڙ ڪڪرن جي پينڪر رت تي،
 هو اچي پيو، هو اچي پيو، نت اچي پيو.
 ۵- ٿا مون تي دڪڻ پٺيان دڪڙا اچن،
 پير هن جا دل تي منهنجي پيا پون،
 پنهنجا پيارا پير سونا ٿر ٿري،
 منهنجي آند کي ٿو هو روشن ڪري.

مڱهارام ماڪاڙي
 (گيتانجلي تان ترجمو)

(۶۱)

- منهنجا من ڪبو تر، منهنجي دل ڪبو تر،
 هٿن سان هاج ڪئي ڪر، پيرن سان پنڌ ڪيو ڪر،
 ڪلهي تي وار ٿرلا ڪر، نپٽن سان نامت ڪيو ڪر،
 ڏٺيءَ جا گڻ ڳايا ڪر، مک سان نام چيو ڪر،
 وات سان ڳٽ ڳٽ ڪئي ڪر جانيءَ را،
 توکي نپٽن جادو لايو، نپٽن جادو لايو،
 ۱- اڪ گلي ۾ نانگ هي قهري، دوجي گلي ۾ چوها،
 راهه مسافر ماريو ويندين، هه هه تنهن نه ڪيتا
 منهنجا من ڪبو تر
 ۲- ٽون منهنجو جاني، آءُ تنهنجي ٻانهي

توڻان ڪريان سر قرباني، رمز چڱي ڏيکار،
منهنجا من ڪبوئر....

۳- تون منهنجو مالڪ، آءُ تنهنجو پالڪ،
تون ڀرت پالڪ، دل ۾ ڌرج ڌار
منهنجا من ڪبوئر....

۴- ”ڏيوند“ آهي تو در سوالي،
تنهنڪي مور نه ڇڏج خالي،
سائينءَ جي آڌار- پولي جي آڌار
(۶۲)

لطف سان ڀار لنگهائج بيڙيءَ وارا.

۱- بيڙي تنهنجي ٻاجهه جي، اوڳا تون ناو پھارج.
او بيڙيءَ وارا....

۲- پتڻ اٿم ڪينڪي، نذر نماڻي نا وسارج.
او بيڙيءَ وارا....

۳- تڪيون لهرون ٿين ٿيون، مهر ۾ مڇي ويھارج.
او بيڙيءَ وارا....

۴- ڪڪر ڪارا طوفان ٽڪيرا، ڀڄ تون هي پاڻج.
او بيڙيءَ وارا....

۵- ڀنڊ ڪري مان ٽڪي آهيان، رڃر جو پاڻي پھارج.
او بيڙيءَ وارا....

۶- ”نوري“ نماڻي هڪ آسرو تنهنجو، پور بندر پھچائج.
او بيڙيءَ وارا....

(۶۳)

- ټنهنډو شهنشاهي شان سهڻا يار.
 ټنهنډو ئي نور آهي، ظاهر ظهور آهي
 سونهن ټنهنډي آهي سبڪان- سهڻا يار
 ۱- اکرين ۾ بان سهڻا آبرو ڪمان سهڻا،
 ټنهنډو ئي نور آهي ظاهر ظهور آهي؛
 نينهن ټنهنډي چٽيو نشان- سهڻا يار
 ۲- نيٽن مان ڪير نڀاري؛ مڪه مان ٿو ڪير ڀڪاري؛
 ٻولي ٿو ڪير اندر ۾، ترقي ٿو ڪير جگر
 سڀ ۾ آ روپ ټنهنډو، روپ انوپ ټنهنډو،
 دل ۾ آ ټنهنډو آستان- سهڻا يار....
 ۳- شاهن جو شاهه آهين، مشڪل ڪشاهه آهين،
 رهبر ۽ راهه آهين ماهر ملاح آهين،
 ٽون ئي پتوار منهنډو، ٽون ئي آڌار منهنډو،
 ٽون ئي منهنډو ننگهه بان سهڻا يار...
 ۴- گل ۾ ”وفا“ خوشبو ټنهنډي، رنگت ٿياري هر سؤ
 ټنهنډي

قدوس جي آبرو ٽون، بلبل جي جستجو ٽون،
 حسن ڪمال ٽنهنډو، جلوه جمال ٽنهنډو،
 حسن ټنهنډي ڪيو حيوان- سهڻا يار

(۶۴)

- ۱- چار ڏينھڙا موج مستي، چار ڏينھڙا هوش هستي،

- چار ڏينھڙا شاد رهندي، خوشنما آباد بستي»
 چار ڏينھڙا رت سھائي، رات ڏينھڙا زندگاني»
 ۲- چار ڏينھڙا شان رھندو، مان ۽ ايمان رھندو،
 چار ڏينھڙا آسمان ۾، اوچو تنھنجو گان رھندو»
 چار ڏينھڙا حڪمراني، چار ڏينھڙا زندگاني»
 ۳- چار ڏينھڙا سونھن ساري، لال ڳل اکرڙون خماري»
 چار ڏينھڙا وار ڪارا، ۽ انھن جي ڀر ۾ چاري،
 چار ڏينھڙا جوين جواني، چار ڏينھڙا زندگاني»
 ۴- چار ڏينھڙا چاندنيءَ ۾، روح رچندو راڳڻيءَ ۾،
 نيٺ ملندو تيج تنھنجو، ڪنھن اوکيءَ روشنيءَ،
 آتما ٿيندي رواني، چار ڏينھڙا زندگاني»
 ۵- تن سنڌ شمشان ايندو، آگهه کي اُتساج ڏيندو،
 فرش تي، اوچي فلڪ تي، خاک ۽ ڊونھون ڇڏيندو»
 ڪين رھندي ڪا نشاني، چار ڏينھڙا زندگاني»
 ۶- ڙي! ڇڏيندءِ جڳهه پلائي، جڳهه ڇڏيندھن تون پلائي،
 موت کانپوءِ تون نه جڳهه لاءِ، جڳهه نڪي ٽولاءِ آهي»
 تون به فاني هو به فاني، چار ڏينھڙا زندگاني»

گورو رتن ”ڀارت“ تي

(۶۵)

مٿي حڪم ڪري ٿي ٻار

۱- مٿي دا گھوڙا، مٿي دا جوڙا مٿي دان ھسوار،

۲- مٿي دا بنگلا، مٿي دي ماڙي، مٿي دا سسٽ ھار،

- ۳- مٽي مٽي نون ويڪڙ آئي، مٽي دا ديدار،
 - ۴- مٽي کاوي، مٽي سووي، مٽي دا جنسار،
 - ۵- مٽي باغ باغيچا مٽي، مٽي دا گلزار،
 - ۶- مٽي هسي، مٽي روئي، مٽي دا اسرار،
 - ۷- گجھه گجھارت "بلي" واري، لاهه پڳهه پون مار.
- (۶۶)

- چار پدارت پنان، ڀرپو توکان چار پدارت پنان
 داتا سمجھي در تي آس، گرم نه ڏسجانءِ ڪنا.
- ۱- هڪ ڏي صبح سويل سجاڳي،
 نام چپيان تنهنجو جاڳي جاڳي،
 ڀول ڀرم جي بنا توکان ڀرپو
 - ۲- ٻيو ڏي داتا ديهه آروڳي،
 جوڳه ڪمايان بطبي جوڳي،
 چترڪ سڀيئي چنا، ڀرپو توکان چار
 - ۳- ٽيون ڏي ستگر جو سنگ مونڪي،
 نام سندو گهرجي رنگ مونڪي،
 هر هر ويٺي گنهان، ڀرپو توکا
 - ۴- چوٿون ڏي "بھلاج" چڱاڻون،
 سڀ سان ڪريان پال پلاڻون،
 داتو نه ڪنهنجي دنا، ڀرپو توکان

(۶۷)

ڪنهن سان سليان حال ڏي، نٿو وس هلي مان ڇا ڪريان؟

منهنجي درد فراق جي ماري آهيان

هاڻ ڪيئن ڪريان ڪاڏي وڃان؟

نٿو وس هلي مان ڇا ڪريان؟

۱- گھر گھر گھمان ٿي مان، ڏاڍا پير پنھل لاءِ پڇان

ٿي مان

نٿو وس هلي مان ڇا ڪريان

۲- راتيان ڏينھان رڙان ٿي مان،

ڏاڍا سور سڄڻ جا سھان ٿي مان،

نٿو وس هلي مان

۳- ”ڪو جهيءَ“ سان مل پيار سان،

ھاڻي اڏو نہ ڪر لاچار ميان.

نٿو وس هلي

(۶۸)

منهنجو هاڻي پنيور ۾ ڇاهي!

جيڏيون آءُ نہ ڪيچين ڪي رسنديس ڪاهي.

۱- آهي پنھل سان سر جي بازي،

الا منهنجو نينهن نياپي جو ناھي.

جيڏيون آءُ

۲- ڇاجي نصيحت، ڇاجي هدايت،

الا منهنجي اڙ جوالي نہ آهي.

جيڏيون آءُ

۳- مڙنديس ڪينڪي، وينديس ور ٿي،

آلا آء تہ بيٺي آهيان لاهي پائي.

جيٺيون آء

۴- هر دم ”طالب هواي“ مون کي،

آلا شل رمز انهيءَ ۾ راهي.

جيٺيون آء

(۶۹)

پنهنجا پاڪ ڪنوار، سانگيٽڙا سنگهار.

او جيٺل ڙي، مون لوڏان ئي لکيا،

او آيل ڙي، مون تہ پريان ئي ڏرڪيا.

۱- لڳن لڳن وارن ئي واري،

چيها چارهن ٿا چوڌاري،

ڌڻ سان ڌنگ، ڌنار، رڻن ۾ رهندار.

او جيٺل ڙي مون لوڏان

۲- مينهن وسايا وٽهايو اڙا،

آئي نل ڦل ۽ گولاڙا،

هر هر ناهي هار، سرتيون ڪن سڀڳار.

او جيٺل ڙي، مون لوڏان ئي

۳- هر بستيءَ ۾ بستي ڄاڻي،

شور مچائي ٿي شرنائي،

ڀڪن منجهه ڀڪار، تڙ تڙ آهي ٽنوار

او جيٺل ڙي، مون لوڏان ئي لکيا.

گورو ڌن ”ڀار ٿي“

(۷۰)

۱- وسهء جو راج ٿيو شروع ڪل ڪائنات ۾

گويا گگن منڊل اچي ويو طلسمات ۾،

ٽمڪڻ سندن نه تاب هو تارن جي ذات ۾،

آنڊي عجيب سائنس ڪرامات رات ۾،

آڪاش مان آلاپ ٿيا جه جه هري هري

اهڙي وڃائي ڪرشن ڪنڀيءَ جا بنسري.

۲- جمن ۾ سخت جوش لهرن نچڻ لڳيون،

پاڻيءَ جي تار تار مان توتاريون وڳيون،

مڇليون مٽاڇڙي تي مدهوش ٿي پڳيون.

بيحد برهه جي باهه مان مارڻ لڳيون ڪڳيون،

آهن اکين ۾ ڀرڻ کان پاڻي ٿري ٿري،

اهڙي وڃائي ڪرشن ڪنڀيءَ جا بنسري.

۳- وڻ آمرتي رس ڀرڻ ٻي جهولڻ جهلڻ لڳا،

ڏاڍن جي گنج گنج مان پن پن ڪڍڻ لڳا،

ٿارين جي ٻور ٻور مان گل ڦل ڦلڻ لڳا،

ميوا مناس کي رسي ڇڪڻ ڇلڻ لڳا،

وڻ راءِ واه واه ٿي هي جا هري ٿري.

اهڙي وڃائي

۴- گوپيون گوال گوپ ٿيا بي سرت بيخبر،

مرليءَ جي مڏر سر ۾ جو جادوءَ ڀرڻو اثر،

هو ڏيان ڏيان بي ڏني ڏيان ۾ مگر،

بن شيام شيام جي آيو نڪي نظر،
هر دل ۾ برهه باهه ٿي اڙڪي ٻري ٻري،
اهڙي وڃائي ڪرشن

۵- ٿي برج سرڳ ڌام ويو مڙجون مڇڻ لڳيون،
وڃا مرڱ مور مست ٿي ڊڏون ڇڻ لڳيون،
گائين ٿڻ ۾ ڪير جو ڌارون اچڻ لڳيون،
سر سبز گاهه خشڪ ٿيا ڀوڪون ڀڄڻ لڳيون،
آنند لهر برج ۾ وٺي وري وري.
اهڙي

۶- سیتل هوا سڌار هلي هير فرحتي،
لاڻي اڏامڪن به عجب لات قدرتي،
جيتن من ۾ مڙج مهان موج جي مٽي،
ٿي وٺي بندراڻ سنڌي ”بهوس“ اُٿر گئي،
چشمن ۾ برف ٿي ويو پاڻي نري نري،
اهڙي وڃائي ڪرشن

(۷۱)

هڪ نرالو انقلاب- دو جهان بڻجي پيو،
برق ۽ برسات هوندي، آشيان بڻجي پيو.
۱- عقل سان جيڪي چيم، بي لطف ۽ بي ڪيف هو،
عشق جيڪي پي چوايو داستان بڻجي پيو.
۲- بنده پرور تو ڪٿي اهڙي نه بنده پروري،
باد تنهنجيءَ ۾ قفس پي گلستان بڻجي پيو.

- ۳- منهنجي آکيري اڏڻ جي واسطي طوفان لڳو،
 جي اڏيا ڪم ۾ پنهنجن مان آشيان بڻجي پيو.
- ۴- ڇا ٻڌايان گردش ايار مان ڪيئن پار پيس،
 هرڪو دير جڻ زندگيءَ جو امتحان بڻجي پيو.
- ۵- راهه - منزل ۾ ڏٺا مون اهڙا وڏا حادثا،
 مشڪلاتن جو مسلسل ڪاروان بڻجي پيو.
- ۱- ”ڊرام“ جي هندي، خوشي بڻجي پئي پنهنجي خوشي،
 درد پي هن جو متاع - دو جهان بڻجي پيو.
- (۷۲)

- دل ۾ وسن ٿا ڪي ڪي، دل کان پري پري،
 ڪنهن به ستائي ياد ٿي، دل کي ذري ذري.
- ۱- هر ڪنهن جو پنهنجو آه، جيئن جو الڳ مزاج،
 پياسو رهي ٿو ڪو، ڪو پيئي ٿو پري پري،
- ۲- ڪوئي لڇي ٿو، ترقي ٿو، قسمت جي ڳالهه آ،
 ڪا آه آهي ٿي، جا هر دم پري پري،
- ۳- لهڻداسين اجنهي به وري تن کي جن ڪڏهن،
 هر هر چيو ٿي توکان سواءِ، پل نٿي سري.
- ۴- شايد جيئن مرڻ جو به ٿيندو شعور آ،
 ڪي هر گهڙيءَ ۾، ڪو مري پي نٿو مري.
- ۵- ”حادث“ آهي ڳالهه ٿوري، فقط دل جي درد جو،
 پر ڪوئي اهڙي ڳالهه پي، ڪنهن سان ڪيئن ڪري.

(۷۳)

پڻ ڦڦڻ ڪري او غافل بنڊا ڏاتا جي ڏر
 سستو ٿي سڙو نه ٿي منتظر
 ۱- آلا جي ڪهڙو ٺهه ڇو ڀاڳ ڪليو ٿي،
 جانب جانب چولو مليو ٿي
 وڃين ۾ وڃائي وينين ڪيڏهه نه قدر

وڃي پڻ ...

۲- عمر وڃاڻه ڪڇن ڪمن ۾
 چورين ٺهه ڏين جي ڏنڊن ۾
 سفر جو به ڪوئي ڪنڀهه نه سمجھ

وڃي پڻ ...

۳- ”رڻ“ راءِ چوندين پٽ پٽ ڀار ٿيندين
 ٺڪيءَ تار مان پي ٿري ٿرت ويندين
 ڌار حوصلو ٿون نه ٿي ڏر ڏر

وڃي پڻ ڦڦڻ ڪري،

(۷۴)

جهلير جهول ٿو ڏر، جهولي لعل سائين،
 ٻڏن جا به ٻيڙا، ٻنن ٿون لهڻا ٿين.

۱- بنا توهه ٺهه ڇي، هلي ڪوئ ڇيلو،
 اچي ٿي آسانجو، او والي! وسيلو،
 اڙين جو ٿون آهن، سهارو سدائين،

ٻڏن جا به ٻيڙا ...

۲- اُجهو آسرو، اوت آڌار ٿون ٿي.

مصيبت ۾ مانجهي، مددگار ٿون ٿي،
چير ٿين ته چولين منجهان پي ڇڏائين.

ٻڌن جا به ٻيڙا ...

۳- ٿون قدرت کي قادرا ڪرين جي اشارو،

ته وچ سير بڻجي پوي چڻ ڪنارو،
جي چاهين ته هن ڀار پل ۾ پچائين.

ٻڌن جا به ٻيڙا ...

۴- دڪن جو ٿي درياه، سنسار آهي،

منو موھ، من لاءِ چڻ چار آهي،
ڪرين مهر مالڪ، ته ممٽا مٽائين.

ٻڌن جا ٻيڙا ...

(گورو ڌن ڀار ٿي)

(۷۵)

پرديسين جي ڪهڙي ڀاري؟

رات رهي ڪن صبح ٿياري.

۱- اُت ته آريءَ ڄام جاءِ ٻار ڪڍندا ٻاري

رات رهي ڪن ...

۲- ڏيرن مٽيءَ سان ڏاڍ ڪيو، ڌار ڪيائون ڌاري،

رات رهي ڪن ...

۳- سرتيون ”شاه“ لطيف چوي گهوت نه وجهه گهاري

رات رهي ڪن ...

(۷۶)

- گلا ڪار ڪري، لڪيو تان نه ٿري،
 ٻڙي! جيڏيون! منهنجي وو، شهر پنيور ۾.
 ۱- جو سينگار سرئين، سو مون ٺاهه ڳري
 لڪيو تان نه ٿري
 ۲- جهڙي تهڙي حال سين، وچان پير پري،
 لڪيو تان نه ٿري
 ۳- قضا جا ڪرم جي، ڪنهن تان ڪين ٿري،
 لڪيو تان نه ٿري
 ۴- جيڪي لڪيو لوح ۾، پاڙهان سو پڙي.
 لڪيو تان نه ٿري
 ۵- اديون. ”ماهه“ لطيف چوي، شل قادر ڪرم ڪري.
 لڪيو تان نه ٿري

(۷۷)

- ٿور وڃو، ڏينهن لائي، ڪا سويل ڪي سمجهائي،
 جيڏيون! منهنجي راتل ڪي، ڪا ٻاجه پوي!
 ۱- ميٽر منجهان ٿي، مينڊڙا! تو در تيملاهي
 جيڏيون! منهنجي
 ۲- منت منهنجي مينڊڙو، مان ۾ موٽائي،
 جيڏيون! منهنجي
 ۳- قتيبل مينهن فراق جا، وٺي وٺي وٺي،
 جيڏيون! منهنجي

۴۔ ديولڻا ”لطيف“ چڙهي شل پير مٽيءَ ڏي پاڻي،
جيٽڻيون! منهنجي

(۷۸)

منهنجا مارو ڪٿي ۽ ملير ڪٿي،
آندو هاء چڪي، ٿڌو ڪٿي.
۱۔ ڏي سي دوست مٽي ويا، ڌاريا سيٺ ڪري،
آهي موت کان وٺي، پنهنجو ملڪ ڇڏو.
جن کان ڏيس ويو تنجو ڪهڙو جيئڻ،
ايندي ساهه سڙيل ڪي، سڌير ڪٿي.
منهنجا مارو

۲۔ موٽي ماڳ، ويٺو آهي ڳالهه ڳري،
وينديس ملڪ اباڻي ڏي شال وري،
ڏسي مارو ٿڙا پوندا نيٺ ٺري،
دانا کين ڪندو، ”داڳير“ ڪٿي.
منهنجا مارو ڪٿي

(۷۹)

آهي سڄڻ منهنجو آهي.
ڪيئن مان جوان اڏيون ناهي،
۱۔ آڏو اکين ڪي، ويجهو وٺين ڪي دور ناهي درد وٺين ڪي،
وج ڪين ٿون ڪاشيءَ ڪاهي، آهي سڄڻ
۲۔ ڇٽن سان هٿ ڪين ڪي ايندو، ڀرمار سان ڀرمار پڏهنجو ٿيندو،
ڏنو ڏس مون ڪي اهو ڏاهي، آهي سڄڻ

۳- گهر ته مليئي، ڳول لپيئي، کڙڪاڻڻ سان در پي کليئي
ويو. آس اميد نه لاهي. آهي سڄو ...

۴- پاڻ ئي چاڙهي، پاڻ ئي لاهي، پاڻ ئي ٺاهي، پاڻ
ئي ڊاهي.

سائين ڪري ائين جيئن چاهي. آهي سڄو ...

رام پنڄواڻي

(۸۰)

منهنجي ٻيڙي اٿيئي وڃ سیر تي،

ڀلڻ ڀاڻان تي مان زندھ پير تي،

۱- جوتين وارا لعل اڏيرا،

ڪي ئي ڪن ٿا در نو پيرا،

تنهنجي مهر اڪير فقير تي.

ڀلڻ ڀاڻان ...

۲- آءُ تنهنجي ٻانهي، ٿون منهنجو سائين،

ي [واهن جو وسيلو تون آهين،

مان ته جيئن ئي تنهنجي اڪير تي،

ڀلڻ ڀاڻان ...

۳- ”راڻجهن“ چوي هيءُ آس آ منهنجي،

همت ٿي ڪرمان شيوا تنهنجي،

جو ته ٺاهي ڀروسو سرار تي.

ڀلڻ ڀاڻان ...

(۸۱)

بيڙي وارا ادا ڏي مهاڻا لال تي ٿي وڃان،
 لال تي ٿي وڃان-وڃان مان آيا ڏينهن سڀاڳا ڇڻا
 وڃان مان ڏيندو ڏينهن اڏيل ڇڻا
 ۱- جوت جڳائينديس، ڀلڻ به پائينديس- پهرو ڀلا ڪيئن
 پڃان؟

بيڙي وارا

۲- عرض اگهائيندو، دير نه لائيندو، آس رها ٿم اڃا
 بيڙي وارا

۳- جهوليون ڀريندو ڏاڍ به ڏيندو، مهر رها ٿي مڱان
 بيڙيءَ وارا

۴- د يگيون د مائينديس، سڀا ورهائينديس، ڇيڇون
 لڳائينديس ڇمان
 بيڙيءَ وارا

۵- جي هو چاهي ڀار پڇائي، لهرن تي مان لمان
 بيڙيءَ وارا

گورڏن ”ڀا، ٿي“

(۸۲)

تڏهنجو ناتو راڻا - مومل لءِ سمجهاڻي!

۱- ڪير ڀريا جي هٿڙا - اڄ سي هنجن هاڻا،
 مومل لءِ سمجهاڻي!

۲- پوئر پنيوليا جن تي - سي ته ڪنور ڪوماڻا،
 مومل لءِ سمجهاڻي!

۳۔ سانگ ڏسي سومل جو - ڳهر ۾ا نيٺ نماڻا،

مومل لءِ سمجهاڻي !

۴ ماڻن جي ماڳن تي - ورهه وسا ۾ا پاڻا،

مومل لءِ سمجهاڻي !

۵ ڪالهه ڀڄايو جن تي - اڄ تن لاءِ ڀڄاڻا،

مومل لءِ سمجهاڻي !

ڌار اٿڻ ”شيام“

(۸۳)

لڇندي ڳهر ۾ ساري رات - نيٺين نند نه جهاتي پاڻي !

۱۔ سهڻي ڀونم رات سرءُ جي - جاڳي جيءَ اندر جذبات،

نيٺين نند نه جهاتي پاڻي !

۲۔ چاند وڪيءَ کي چاڻيءَ لائي - جاڳيس ڀڳي مان

ساري رات،

نيٺين نند نه جهاتي پاڻي !

۳۔ دل ۾ اُڻ ٿڻ لائي ويئي - ان ڪوڙن جي سرهي هات،

نيٺين نند نه جهاتي پاڻي !

۴۔ ڳهري ڀڙ آس ۾ سڙائي - جيءَ ۾ جهوري تن ۾ تات،

نيٺين نند نه جهاتي پاڻي !

۵۔ ڀڄ ڀڄي پنيءَ جو ڪونج اُڏائي - دک ۾ پاڻي روح نجات،

نيٺين نند نه جهاتي پاڻي !

ڌار اٿڻ ”شيام“

(۸۴)

- ۱- نئين آه نه ناز وارن جي ٻولي،
نگاهن، ادائن، اشارن جي ٻولي!
 - ۲- نه سمجهي سگهيو ٻيو ڪوئي حسن ڌارن،
تمنا پري نينهن وارن جي ٻولي!
 - ۳- مني آه ڪوئل جي ڪو ڪو مني آه،
مني آه سچ پٿرارن جي ٻولي!
 - ۴- لڪيل چاهي لالا جي هر هڪ ورق تي،
پڙهي پي ڪوئي داغدارن جي ٻولي!
 - ۵- مٽيءَ جي ڌرن جو ته ڪجهه راز سل ٿون،
ڏکي ناهه سمجهو ستارن جي ٻولي!
 - ۶- خزان حال اوري نه ڪنهن سان اوري،
سڀئي سکيا جي بهارن جي ٻولي!
 - ۷- آلا ائين نه ٿئي جو ڪتابن ۾ پڙهجي،
ته هتي سنڌ ۽ سنڌ وارن جي ٻولي!
- ڌار اڻڻ "شهام"

(۸۵)

- رکي رکي نه ائين نيٺ اشڪبار ڪريو،
وهائي لڙڪ نه دامن کي داغدار ڪريو،
- ۱- ڪن ٿا قول رنگين هر بهار ۾ هر سؤ،
چمن ۾ پائي خزان گل جو انتظار ڪريو.
- ۲- ٻيٽو ٻين لاءِ جيئو ۽ ڏيو ته جان ڏيو،
هتي هتي ۽ هن هن تي دل نشا ڪريو.

- ۳- دلين ۾ پيڙ، بدن ۾ پيڙ، فضا ۾ گهٽ،
 ڏيو ڪي ٿهڪ، هوائن جو هلاڪو بار ڪريو.
 ۴- هزارين پياس ڪٿي پيار جي پڪاوين ٿا،
 نگهه نگهه ٿي چوي پيار ڪريو پيار ڪريو.
 ۵- جلائي شوق جون شمعون وڌو ته رات ڪٿي،
 قدم قدم تي آس جو نه انتظار ڪريو.

(هوتي پرڪاش)

(۸۶)

- آهي پرين اندر ۾، باقي حجاب ڪهڙو!
 ڀرڻو پيو ٻڌو ۾، باقي نقاب ڪهڙو!
 ۱- پيدا ٿيو آ آدم، صورت منجهان الاهي،
 سمايو آه سڀ ۾، باقي خراب ڪهڙو!
 آهي پرين اندر ۾ ...
 ۲- دلير جا داب ڌڙڪا، جيتوڻي آهي جدائي،
 وسي ٿو نور نظر ۾، باقي ثواب ڪهڙو!
 آهي پرين اندر ۾ ...
 ۳- شاهي وو شاهه ”ولايت“ واري وچائي وحدت،
 بالا پرين بشر ۾ باقي نواب ڪهڙو!
 آهي پرين اندر ۾

(۸۷)

جنهنڪي رانول رمز چڪائي، سا دل ڪرندي ري
 ماهي ماهي.

۱- عشق ماهي دي ڪيتا اداسي، بزه لايان تن باهيان.

هیر رانجهو دي لنڙو لنڙو لايان، ڏيندي ملڪ گنوايان.

بي هرڪا ماءُ پيءُ دي ڄاڻي، هير عشق دي مائي.

سا دل ڪرندي

۲- سهڻيءَ کي سڪ ساهڙ جي، جيڪا گهر ۾ مول نه گهاري،

سرڪي پيتائين سوز سڄي جي، ڦل ڦل پاڻ ستپاري،

رڳندي رڳندي ميهڙ ڪيائين، اڌ درياهه وچ آئي،

سا دل ڪرندي

۳- ڏهر ته مٽيءَ سان ڏاڍ ڪري ويا، ڪرهل ڪيچ قطاري،

ڪاڻ پنهل جي پيرين پيادي، ڪاهل روز ڪوڪاري،

لڳس بند بلوچيان واليان، قادر قلم وهائي،

سا دل ڪرندي ماهي ماهي

۴- ڪوٽ ۾ آڻي قيد ڪئي تو، ڪنهن ڏهر سان ڏوٽياڻي،

جيئري ملان شال مارن سان، صاحب ٿيندم سائي،

مرڪي ملڪ ملهائين شال، کير ڪندون گڏ کائي،

سا دل ڪرندي

۵- ليلان لڏيءَ لاڏ ڪيو، جنهن هار تي ور وڃايو،

مومل منيءَ پنهنجي ماڻي، سومل راءِ سمهاريو،

پاڻي معيارون ڳچيءَ ڳاريون، راءِ روج نوائي،

سا دل ڪرندي

۶- زليخا يوسف ڪاڻ جوڳياڻي، جنهن روئي حال وڃايا،

عشق ليلي دي، مجني اندر، پڙڪا برهه بچايا،

سوريءَ تي منصور مارا، گهٽ فڪر جي ڏاهي،
سا دل ڪرندي....

۷- سودا وڻج واپار گهٽا، هڪ عشق نه ملهه وڪائي،
”ايسر“ عرض اهوئي آهي، جو دم دم روز ليلائي،
سر ڏيئي سلطان ٿيا سي، چارو تنڊري وڃائي،
سا دل ڪرندي....

(۸۸)

منهنجا لال سائين - او منهنجا سنگر سائين
سڄين جي آس پڄائين - پيڙا ٻني لائين
در تنهنجي تان سوالي موٽي ڪين ڪڏهن پي خالي
منهنجا لال سائين....

۱- دڪ آهن جا دور ٿين جي ٿوسان لنو لڳائين،
ڏيان سان جيڪي لوڳي ڏيائين من جون مرادون پائين،
منهنجا لال سائين....

۲- شرن ۾ آيا جيڪي تنهنجي تن جا ڀڪ ڀڪين ٿو،
پيا ٻناري جيڪي تنهنجي تن جي ڀڪ ڀڪين ٿو،
منهنجا لال سائين....

۳- ڀرڀر وادن جي اڪي ڦلي ئي دانول راضي ٿين ٿو،
جوت جڳائين جيڪي تن جي روشن راهه ڪرين ٿو،
منهنجا لال سائين....

رام پنڄواڻي

(۸۹)

- ڪهڙو ٿيو گناهه ڀرين ٿئين ڀري ڀري،
 اڪڙين کي انتظار ستائي ڌري ڌري.
- ۱- ڪڪرن جي ڪارونپار ۾ غائب ٿي روشني،
 ڪيئن چند بن چڪور جو ڀل پي سري سري.
 - ۳- صدي وڃان سڄو سؤ وار تنهنجي نانءُ مان،
 هڪ وار مونڙي جي اچين پيرا ڀري ڀري.
 - ۳- دل جو لشي قرار ڪري بي قرار وٺين،
 دل ۾ ڏکي ٿو درد جو دونهن هري هري.
 - ۴- نهه اچير نينهن جو نالو ڏئي ڪري،
 اڄ اوچتو ئي اوچتو اڪه ٿي ڦري ڦري.

ڊام پنڊواڻي

(۹۰)

- تنهنجيءَ تار ٽڳان ٽن من ۾ مٽيءَ جو مالڪ ٿون.
- ۱- ڀن ڀڙين پاتار ۾، ڀڄڻ ٿاڍن ٿون.
 تنهنجي تار ٽڳان
 - ۲- حيف انهن جي حال کي آهي جيڪي پاڻن ٿون.
 تنهنجي تار ٽڳان
 - ۳- هندو مسلم هر مذهب ۾ سهي سڃاڻو مون.
 تنهنجي تار ٽڳان
 - ۴- ”ناٽڪ يوسف“ تي مار سڄل جا مهر جا هٿڙا مٿون.
 تنهنجي تار ٽڳان

(٩١)

اٿم جي آميدون پورين شال ٿيندم،
 ڪنڊو مهر مولائي، پيهي هوت ايندم.
 ۱- وسي شل ولهي جو هي ويران وڙهو،
 پنهنجون جايون پاڻيهي وري شل ڀريندم.
 اٿم جي آميدون ...

۲- ويهي ٿي پڪاربان لڏي ٿو هيءُ ٻيڙو،
 اچي شال هٿڙا، ڏکيءَ ويل ڏيندم.
 اٿم جي آميدون ...

۳- حرف ڪونه هون، مهر ساري مونڏي،
 جيهي ٿيهي ٿن جي، چنبيون نا ڇڏيندم.
 اٿم جي آميدون ...

۴- ها بيوس ويچاري، هلي ڪونه چارو،
 پاڻيهي شال ننگرو نذر جو پاليندم،
 اٿم جي آميدون ...

۵- ”ڪوڇهي“ ٿيءُ نه ماندي، ڀرين جاڻ پهتا،
 سڄي جن جو نالو اڏي سڀ اڏيندم.
 اٿم جي آميدون ...

(٩٢)

وڃي ڏينهن ڪيڏا وڌا ٿي سڄڻ،
 هليو آءُ ڀيرون پڪا ٿي سڄڻ،
 ۱- لڪي ٻڙ ڇپي ڇنڊ تارن هٿان،

- سنيها سولن مون مڪا تي سڄڻ - وڃي ڏينهن
- ۲- اتي چند ڏسبو ئي نه آهي ڇا؟
- هتي چند تي مون ڏاڏا تي سڄڻ - وڃي ڏينهن
- ۳- ڏيئي پيار، پنهنجو ڪري ٿين ٿوري،
- مون کان آهه ڪهڙي خطا تي سڄڻ؟ وڃي ڏينهن
- ۴- پڇان پير ٿارون وجهان پيئي،
- وجهان واجهه ٿو لاءِ وڏا تي سڄڻ. وڃي ڏينهن
- ۵- رٿو ئي رهين، پر جڳان جڳهه جهڙين،
- اها منهنجي دل جي دعا تي سڄڻ. وڃي ڏينهن
- ۶- دلڻس تي "ڏاڏو" ٺهندس پيئي،
- نه اميد مون آهي لاڙي سڄڻ. وڃي ڏينهن

(۹۳)

- آءُ ٿون ٻئي هڪڙا آهن، مصور هڪ تصورون ٻه،
- ۱- تنهنجي ماکي خاص بخدا ئي، آءُ ڏون ئي ڪرمان گدائي،
- جسٽر هڪ تصورون ٻه. آءُ ٿون
- ۲- ڪاوڙ مان منهنجو ڪند ڪٽائين،
- آءُ چوان متان منهن ڪٽائين،
- زبان هڪ تصورون ٻه. آءُ ٿون ...
- ۳- تنهنجي لکيل آهي صاف سچائي،
- منهنجي حق ۾ ڪوڙ سچائي،
- دستور هڪ تصورون ٻه. آءُ ٿون

۴۔ نٿو مٺا ٿون مونڪي پائين، آءُ چوان من ليڙو پائين،
هٿيون هڪ ٿڌيرون ٻه. آءُ ٿون
۵۔ ”داس“ کي نٿو دل ٿان لاهين،

سڀني ۾ مونسان گڏ آهين،
خواب هڪ تعيرون ٻه. آءُ ٿون ٻئي
(۹۴)

آءُ ناگر نٿ - بيڪ ٿري بازار ۾،
ٻانڀڻ چوي ٻيائيءَ ري - ڪڍي ويندو هٿ،
ٻانڀڻ واپاري وڻج ٿيو - ٻانڀڻ ٿارازي وٽ،
رعيت راجا ٻانڀڻ ٿيو - ڪاٺڙ، سور، سينت،
ٻانڀڻ ڪنير آوي بٿيو - چڪ، مٽي، گهٽ مٽ،
اندر ٻاهر ده دسا - ڪيائي گهٽ ڀرگهٽ،
ٻانڀڻ قول قل پٿر ٿيو - ٻانڀڻ ڌار، ٻج ٻٽ،
پرچي ڪوليرو پٽ - ٻانڀڻ لڪائي ٻانڀڻ کي،

(سادي)

(۹۵)

قدرت تنهنجي قادرا، ٿسي من ٿري،
ڪاٿي سلطان سلطان ٿيو، ڪاٿي در در بيڪ مڪرن
ڪاٿي لڪ لٽائين ٿنهن ۾، ڪاٿي ڪوڏيءَ ڪاٿي مرن،
ڪاٿي صورت جو سردار ٿين، ڪاٿي موهين ذوق ٿري،
ڪاٿي زوراور ظالم ٿين، ڪاٿي ٿسي روپ ٿرين،
ڪاٿي البيلو اوڻو ٿين، ڪاٿي ڳڻتيءَ منجهه ڳرين،

ڪاٿي گيان ڪرهن گلزار ٿي، ڪاٿي سڙڪي ساهه ڀرين،
من واڻيءَ کون ڀري، آه-ي صفت تنهنجي صاحب!
(ساد)

(۹۶)

نماڻن سان نه رس سهڻا، رسي وهندڻ نه ڇا ٿيندو!
ڪڍي ڪاوڙ، ڏهڻي معافي، اڳڻ ايندڻ نه ڇا ٿيندو!
۱- نه ڪر ڪاوڙ، نه ڪر ماڻو، نه ڏي دڙڪا، نه رس مونسان،
گهٽين ۾ خون عاشق جو، وهائيندڻ نه ڇا ٿيندو!
نماڻن سان

۲- خطا مون ڪئي مهڙ مونڙي، تون بي عيب، تون بي ڏوهي،
ڀاڙو ڀائي ڪرمان زاري، جي بخشيندڻ نه ڇا ٿيندو!
نماڻن سان

۳- لوڏارين جي سوين ڀيرا، نه در ڇڏو آ مون تنهنجو،
وڻي هيءَ ٻانهن ٻانهيءَ جي، سنڀاليندڻ نه ڇا ٿيندو!
۴- جي تون بيدل نه مان ”بيڪس“ جي تون
سائين نه مان ٻانهو،

سڪاڻل ڪي سڙي سهڻا، وهاريندڻ نه ڇا ٿيندو!
نماڻن سان

(۹۷)

ڪانگا ڪانگا او ڪانگا،

حال نه مون هيڻيءَ سنڌو روئي ٻڌائج هوٺ ڪي،
ڪانگا ڪانگا، او ڪانگا،

۱- مون مسڪين جي منت ڪڍي مڃ ،

خط هي منهنجو ڪانگا ڪڍي وڃ ،

پڙهي ٻڌائج هوت ڪي - ڪانگا ڪانگا

۲- پرديسن کان پنڌڙا پڇائي، جلدي موٽج مهب مچائي،

روئي ريجھائج هوت ڪي - ڪانگا ڪانگا

۳- حال ٻڌڻ کان هو جي نٿائي ،

هٿڙا ٻڌي تون سيس نوائي،

مري مچائج هوت ڪي - ڪانگا ڪانگا

۴- موٽي مون ڪي ڏجانءِ واڌائي ،

نه ته ”آندڻ“ اٿيئي عمر اچائي ،

هيئنڙي لائج هوت ڪي - ڪانگا ڪانگا

(۹۸)

پيرو ڪيئن مان پڇان ڏي پينڙ ،

قؤل ڪيا ٿم ڪاند سان ،

۱- واعدا ڪيا هيم ور سان ويهي ،

باد اٿم سي اچان ڏي پينڙ ،

قؤل ڪيا ٿم ڪاند

۲- سائينءَ جون مهران لکين ته ڪڙورين ،

ڪڙڙيون مڃين ڪڙڙيون مڃان ڏي پينڙ ،

قؤل ڪيا ٿم ڪاند

۳- ”ڪوڊهي“ اڳتي وڌائيندس ،

پير نه پوئتي وڃان ڏي پينڙ ، قؤل ڪيا ٿم

(۹۹)

جيئري لاه زنجير الا، مئي پڇاڻا ڪير ٿو ڄاڻي،

جيئري لاه او جيئري لاه،

۱- ٿورڙ حجاب حياتيءَ اندر، اٿم اها ته اڪير الا،

مئي پڇاڻان

۲- ويسه ڪونهي هن وهيءَ تي، لاه پيراڳهه فٽيري الا....

مئي پڇاڻان ڪير....

۳- لکيو ناهي جي لوح قلم ۾، ڦير ڪٿي تقدير الا،

مئي پڇاڻان

۴- "ڪجهي" جو آهي عرض اهوئي،

مل ٿون مهب منير الا،

مئي پڇاڻا ڪير ٿو ڄاڻي....

(۱۰۰)

زمين هوندي اهاڻي ۽ اهوئي آسمان هوندو،

نه ٿون هوندين نه مان هوندس مگر پويي جهان هوندو،

۱- ڦٽائي ٿا ويون جنهن شاخ تان اڄ آشيان پنهنجو،

اسان کان پوءِ ان تي ڪنهن ٻئي جو آشيان هوندو،

۲- جڏهن ڪي عشق وارا پاڻ ۾ گڏجي، وري گڏيا،

اسان جي عشق جو دهرائيو پيو داستان هوندو،

۳- حياتيءَ جو سفر ڪنهن هڪڙي منزل تي نه طئه ٿيندو

هميشه جستجو ۾ زندگيءَ جو ڪاروان هوندو.

۴۔ تون اڄ جنهن راهه گذري رهيو آهين
 اي ”راهي“ ڏس!
 ڪٿي ان راهه تي منهنجي پيرن جو نشان هوندو.

(۱۰۱)

هل هل ڙي گهڙا، ٻڌ ٻڌ ڙي گهڙا،
 گهڙا پيارا جيءَ جيارا، منهنجو تون آڌار.
 مون سان هلندڙن، ڪين ڇڏيندين، ڪين ڪندين انڪار،
 قهري ڪنن مان تار.... هل هل ڙي گهڙا جت مهب ميهار.
 ۱۔ ميهڙ ڏي مون کي وڃڻو آهي،
 مهب پنهنجي سان ملاڻو آهي،
 هٿڙي هاڻي رهڻو ناهي، پاڻ پڇاڻي ڀرڻم ڀار،
 هل هل ڙي گهڙا....

۳۔ ساهه پنهنجي جو ناهي سانگو،
 توڙي هجي ڀل رستو اڻانگو،
 تار هجي يا پاڻي ٿانگهو، هجي ڪٿي درياهه ڌڻڪار،
 هل هل ڙي گهڙا....

۳۔ منرا گهڙا ڇڏي پرواهي،
 هوت هلاڻ ڏي ڪر ڪا وائي،
 ايڏي نه ڪر تون دهر اڃائي،
 ”جهڻو“ ملان شل مان منڍار،
 هل هل ڙي گهڙا....

(۱۰۲)

ڀاڻڻي ! منهنجي ٻيڙي تار ،

ٻيڙي آڻج ستر ڪنار .

۱- ٻيڙيءَ جا سڀ سنج پراڻا ، ويتر وٽر ڪيا لڳن ساڻا ،

ويجهو ساحل وار ، ڀاڻڻي ! منهنجي

۲- ونجه هلائي آءُ نه ڇاڻان ، واءُ سڻائو ڪين سڃاڻان ،

ڪنهن ٿوري ڪر ڀار ، ڀاڻڻي ! منهنجي ٻيڙي

۳- عرض ”دڪايل“ ڄاڻ اڳهاڻا ، اجهي آيا منهنجا مير مهاڻا ،

حاصل همت نه هار ، ڀاڻڻي ! منهنجي ٻيڙي

(۱۰۳)

اسان جو به ڪو خير خواه نه آهي ،

سڄڻ ! تون نه ته منهنجي نگاهه نه آهي .

۱- زندگي هڪ پيانڪ رات سهين ،

پر اڳيان روشن راهه نه آهي .

۳- ڀل نه تون اعتبار ڪر ، زبان منهنجيءَ تي ،

حقيقت ڪا منهنجي گواه نه آهي .

۳- دل جو ارمان ڀل نه ڏسي ڪو منهنجو ،

پر ڏڪندڙ چپن تي آه نه آهي .

۴- ڀل ڪر تون نظر انداز سچ ڪي ،

پر اندر ۾ توکي پرواهه نه آهي .

(گوروندرام مائٽرا)

(۱۰۴)

”هر ٻولي ڪانگه ٻار ڏيان،

مٿن تو رو رو ڪانگه اڏاران،

قاصد پيڄان تي فالان پاوان، مٿڙا ٿي گيا حال بيمارا.

ياره باجهون مٿڪون جيوڻ ڪوڙي،

دي اندر درد هزاران،

غلام فريد مٿن تو ايون رووان،

جيون وڇڙي ڪونج قطاران.

اڱڻ بهاريان تنهنجون واڻون نهاريان،

اور يار سڄڻ! هاءِ اڱڻ بهاريان.....

۱- تنهنجي اچڻ جون رڪيون آميدون،

جيءُ ڪي جياريان - تنهنجون واڻون نهاريان....

۲- توريءَ گهڙيون او يار پيارا،

رويو گذاريان تنهنجون واڻون نهاريان،

۳- ”طالب ٻولي“ تنهنجو آهيان،

توڪي سنڀاريان تنهنجون واڻون نهاريان....

او يار سڄڻ! اڱڻ بهاريان....

(۱۰۵)

ميان وو ٻولي ٻاروڇل هڪ!

هتي هتي اندر ٻاهر سهي سڃاڻج سڪ،

ميان وو....

- ۱- هن ۽ هن ۾ فرق ڪوئي، فرق هجي ڪر ترڪ سگهوئي،
 ملڻ جي پانڌج پڪ - ميان وو
- ۲- هر نظاري، هر نور، ٻيهي ڏس حاضر حضور،
 تن ۾ ويهي ڪر نڪ - ميان وو
- ۳- ”طالب“ ڀر جي هيءَ ڀروائي، آهي ڳجهي هيءَ
 ڳجهه ڳروائي،

ٻاجهون مرشد وٽ ٽون ويهي -

لوڪان ويهي ڪر لڪ - ميان وو

(۱۰۶)

مان آهيان مستاني!

مان آهيان ديواني - زنده پير جي،

زنده پير جي - مان ورڻ وٺ جي!

۱- لعل اُڏرو جل جو واسي، ڀر مان مڇليءَ وانگر پياسي،

مان گهرجائو، نت آسائو، هو داڻا مان هن جي داسي،

مان هيس بيگاني - بيطيس ڀر ٻانهي -

زنده پير جي

۲- سهڻي ساقول سان لنڙو لائڻ، هن جي سڪ جو سرمو پاڻم،

جوتيون ٻاري، ڀلڙو پساري، عمر سڄي هن جا گڻ ڳاٽم،

آ نينهن جي نشاني، ڳچيءَ منجهه ڳاڻي،

زنده پير جي

۳- جنهن کن ڀل ۾ ڀاڙي ماريا،

ٻاجه ڪري تڏهن ٻيڙا تاريا،

مسڪينن جا، محتاجن جا، ڪارج سائينءَ پاڻ سنواريان،
سندس ڪونه ٿاڻي، مونتي آ مهر ٻاڻي

زنده پير جي ...

(گورو ڌن ڀارتي)

(۱۰۷)

جيڪي عاشق آپ سڏائين ٿا، سي پهرين پاڻ ڀڄائين ٿا.
۱- محبت مڃ ۾ ڀون ڪاهي،

ڦٽڪي پاڻ چاڙهيائون ڦاهي،
سسي سچو وٽ رکن لاهي، سڙو ساهه سڄهائين ٿا.
جيڪي عاشق ...

۲- سبق سورن جو ياد ڪيائون،

روزا نمازون چوڙي ڇڏيائون،
مڪو مسجد ڪانه ڏٺائون، جيئري جان ڄمائين ٿا.
جيڪي عاشق ...

۳- سورهيه سکن ٿا سچو کي ساري،

معشوق مات ڪيو تن ماري،
ڳاهي ڳڻئين ڇڏين ڳاري، روئي رات وهائين ٿا.

جيڪي عاشق ...

۴- ”داس“ چوي ڀليون، برهه جون ٻائيون،

قتل ڪن ٿا وجهن ڪاٿيون،
لونءَ لونءَ منجهه لطيفي لائون، ڀرڪي پاڻ پسائين ٿا.
جيڪي عاشق ...

(۱۰۸)

جيئن جوڳيٽڙا من ڪو پيرو ڪن،
 من ڪو پيرو ڪن، جيءُ جيارهو جن،
 جيئن جوڳيٽڙا....

۱- چتونٽڙا باغن ۾ ڙي سائين،
 مني لات لنون - جيئن جوڳيٽڙا....

۲- وٺي نانءُ الڪه جو ڙي سائين،
 طوطا نوارهن - جيئن جوڳيٽڙا....

۳- وينڙي آهيان وات تي ڙي سائين،
 سهڻي وات اچن - جيئن جوڳيٽڙا....

۲- سرنئون ”شاهه لطيف“ چوي سائين،
 وچڙيا مھب ملن - جيئن جوڳيٽڙا....

(۱۰۹)

تو در منگتا لڪه هزار،
 آءُ به لالچ لڪه فقير! تو در
 ۱- تو لڳه لوڪ لڇا سڀ لائڻ،
 تو لڳه اڪڙيون منجهه اڪيرا! تو در
 ۲- روئي روئي رات گذاريم،
 بخش تون منهنجي تقصير! - تو در
 ۳- تو بن نا پيو ڪوئي سچاڻان،
 تون لڪ منهنجو شاهن پير! - تو در
 ۴- در جي خاڪ ڏي خادم ڪي،
 ٿي، ”ڏڙاي“ نماڻي وهائي نيرا تو در

(۱۱۰)

- (۱) بار جو غم ٻيءَ طرح ۽ غم جو مرهم ٻيءَ طرح ،
هن جون رمزون، هن جون غمزون. ناز، دم دم ٻيءَ طرح.)
رمزن سان غلام ڪيو ٿو سچڻ اسانڪي،
سچڻ اسانڪي - سائين اسانڪي - رمزن سان
- ۱- ڪنهن ڪنڀو دين، ڪنهن ڪنڀي دنيا،
عشق اصل کان انعام ڏنو ٿو سچڻ اسانڪي،
رمزن سان
- ۲- نس نس ۾ هنيو ميخ محبت جي،
لونءَ لونءَ ۾ ته لغام وڌو ٿو سچڻ اسانڪي،
رمزن سان
- ۳- ”شاهه نصير“ کي طالب اوهانجي،
ڪاٺ پيڙ ته حرام ڪيو ٿو سچڻ اسانڪي
رمزن سان

(۱۱۱)

- بطحي پوي حيات اگر ٻار ڇا ڪجي؟
اڳتي قلم ڪٽڻ ٿئي دشوار ڇا ڪجي؟
- ۱- سڀنا اُنِيڪ مون به ڏنا زندگي سڄي؟
سڀنو ٿئي نه ڪوئي به ساڪار ڇا ڪجي؟
- ۲- آليون اکيون ڪٽي ڏسان هن ڏانهن ٻار ٻار،
هنجو وڃي نه ڏهان ٿا ڇا ڪجي؟

۳- پوري ٿي عمر ڀر نه ٿي پوري آميد ڪا،

دل ۾ نئين آميد ٿي نروار، ڇا ڪجي؟

۴- هر جيو کي جهان ۾ سڪه جي تلاش آهي،

سڪه ۾ ملي نه سڪه جو اگر سار ڇا ڪجي؟

پاڻ وٽي ڇا ڪ

(۱۱۲)

جن جي سڪڙي اندر ۾ سانگي شال ملن،

اندر آتش جيڪل محبت مچ ٿا مڃن.

۱- برهه بهيران جو لائمر،

لائمر عشق او ٿا ڪان

نپٽن ننڍڙي ويٺي ڇڏيم

طعام ٽڙهان ڪان - جن جي سڪڙي

۲- ڀڄي ٻانڀڻ ٻاوا پوئيون پٽاهن،

پون پور پل پل اندر اُٿلا اُٿن -

جن جي سڪڙي

۳- ”ڪهڙو“ آميدان اچڻ جون،

اندر منجهه اڪير -

اهندا ڏکڙا ڪٽيندا ويندا غم غريب -

جن جي سڪڙي

(۱۱۳)

اسين موهن ۾ موهن اسان ۾،

ٻڌ موهن جون ٻانڀيون ساراهون راتيون.

۱- شيار سندر اهڙو سڀڻو آهي،

سج چنڊ جي جتي جاء به ناهي،

پاء اندر ۾ جهانيون، سازيون راتيون. اسين موهن

۲- هردي ۾ هل هلائي، مڙج منوهر مرلي وهائي،

لعل لکين ڪري لائون، ساريون راتيون.

اسين موهن

۳- رڳو رڳو ۾ تو راس رچائي، شيد سرن جي تن لڳائي،

چم چم ڪن ٿيون چائون، ساريون راتيون.

اسين موهن ...

۴- ”ڪمڙل“ ڪيل ڪيلي ڪيلاڙي، ماڻو موهن ڪرشن مراري،

ڏاڍ ڏئي پيو ڏائون، ساريون راتيون.

اسين موهن ۾

(۱۱۴)

منهنجا ڪامل يار ملاح،

بيڙي منهنجي پار لڳاء.

۱- آئي آهيان تنهنجي دڻاري، پيئي آهيان تنهنجي پٺاري،

تون ئي وسيلو تون ئي واھ - منهنجا ڪامل

۲- تون ئي داڻا داور آهين - منهنجي سڪن جو ساگر آهين،

تون ئي منهنجي پشت پناه - منهنجا ڪامل

۳- مون ۾ آھن لڪ براهون، منهنجون اچي ڍڪيول ڍلايون،

بخش بدليون سڀ ڏوھ گناه - منهنجا ڪامل

۴- دڪ پي چل آء سڪ چايا، جوئي ”وفا“ هيء جڳه جي مالا،

تون ئي سچو هڪ شهنشاه - منهنجا ڪامل

(۱۱۵)

اصل اسانچڙو آهي، ننگ ٻاروچل ٿوئي،

چڙڻ مناسب ناهي، ننگ ٻاروچل ٿوئي.

۱- ڏرڙو جنهنڪي ذوق تنهنجي جو، چيڙ تنهنڪي چاهي،

نگ ٻاروچل ٿوئي....

۲- جاڏي گهمائين ٿاڏي گهمون ٿا، ڏور وڌي تو ڏاهي،

نگ ٻاروچل ٿوئي....

۳- جيئو ٿيئو سائين اوهانجو، چڙڻ لائق ناهي،

نگ ٻاروچل ٿوئي....

۴- ٿرين ٿرين يار ٿڪيءَ کي، رس ڪوهيارل ڪاهي،

نگ ٻاروچل ٿوئي....

۵- ساهه ”هچل“ جو در تنهنجي ڏانهن،

هڏ نه آسرو لاهي.

نگ ٻاروچل ٿوئي....

(۱۱۶)

تون منهنجو سائين آءُ تنهنجي ٻانهي،

مونڪي قسم آهي تنهنجو جاني.

۱- ڀل ڀل ٿي مان توکي ساريان،

ڪڏهن ڪين مان توکي وساريان،

آهين ظاهر ٿوڙي ٿهائي - تون منهنجو....

۲- جاني ڪائي آهي تنهنجو نظارو، آءُ انت هي جڳهه سارو،

آهين نور نرمل عياني - تون منهنجو....

۳- هره، لڳو آهي تنهنجو ٻاري،

دوئي اندر مون جنهن آهيساري،

۴- ”جيوت“ نالو آهي تنهنجو صفائي،

آهين لاعد سر سبھاني،

سدا آهين تون ظاهر ڏاڻي،

آهين نور نرنجن لاڻائي - تون منهنجو سائين

(۱۱۷)

جيڪي هجيئي ڪري ڇڏ، سڀ سائينءَ جي حوالي،

تنهنجون مڙائي خوشيون غم، ڀل پاڻ پيو سنڀالي،

جيڪي هجيئي

۱- جنهن لاءِ خاص پنهجو، ڌاريو نه ڪو دنيا ۾،

سڀني کي هڪ سرڪو، جيڪو پيار سان ٿو ڀالي -

جيڪي هجيئي

۲- تنهنجيءَ ڪسيءَ پڪيءَ جو هرڪو حساب جنهن وقت،

پنار ٿي نه تنهن کان، توڙي ڪٿي ڌمالي -

جيڪي هجيئي

۳- ڌرتي نه بار لڳندءِ، نڪي آسمان ڳورو،

هنجو بڻي هميشه، جيڪو ۾ ڏسڻ جي جالي -

جيڪي هجيئي

۴- وهم گمان دل جا، جنهن دم ويا ”دڪايل“،

هيٺو ڪيو نه هرگز، ڪنهن ڪشت يا ڪشالي،

جيڪي هجيئي

(۱۱۸)

کشت کڙالا ڙي کٽيا ويندا.

هڪ هڪ ٿي - هڪ هڪ ٿي...

درد خوشين ۾ ڙي مٽيا ويندا.

هڪ هڪ ٿي - هڪ هڪ ٿي...

۱- خشڪ خزانن ۾ پوريون ٿينديون.

نيت بهار به ايندا.

مکڙيون اڃ جي آليون آهن، آخر گل پي ٿيندا.

پوش ڪاين جا ڙي مٽيا ويندا.

هڪ هڪ ٿي - هڪ هڪ ٿي...

کشت کڙالا...

۲- ڪنڊن جي سيجا ٿي، پشپ ڀريون پي لپٽيل آهن.

ڪڪرن جي آنچل ۾ ڪرڻا پي نه سميتيل آهن.

غم جا بادل گهٽيا ويندا - هڪ هڪ ٿي -

هڪ هڪ ٿي...

کشت کڙالا...

۳- مرڪي مرڪي لڙڪ "وفا"، اکڙين ۾ پي جي ويندين.

راهن جي گهٽ گهيرون کان، نون واقف ٿي جي ويندين.

پٿر پاڻي ڙي هٽيا ويندا.

هڪ هڪ ٿي - هڪ هڪ ٿي...

کشت کڙالا...

(۱۱۹)

مون ته ڀرڻ ڪيا پنهنجا،

منهنجا ٿين نه ٿين وو....

۱- عيبن ڀري آهيان، عيب ڪين ڏسن وو-

مون ته ڀرڻ ڪيا....

۲- آءُ نه انهن جي آهيان، توڙي مون نه مڃين وو،

مون ته ڀرڻ ڪيا....

۳- سرليون ”شاه لطيف“ چوي آلا، چاه منجهان ڇا ٿين وو،

مون ته ڀرڻ....

(۱۲۰)

ڪلنگي وارا ٻار، جيون لڪ ٿيون،

جيون لڪ ٿيون، سدا جڳهه جيون.

۱- ٽيڙي ڪارڻ مين جو ڪريسان، صورت ڊا سينگار،

جيون لڪ ٿيون....

۲- ملڪ سارائي ملڪ لسا ڏي، ڪيا جي تخت هزار،

جيون لڪ ٿيون....

۳- سڀ سياليان ٿين نو صدقي، جا ڪيتي هير شڪار،

جيون لڪ ٿيون....

۴- مين تا ڪو جهي ڪم ٻي ڪو جهي، تون صورت ڊا سردار

جيون لڪ ٿيون....

۵- ”سچل“ نماڻا در ٽيڙي تي، روئندا زارو زار-

جيون لڪ ٿيون....

(۱۲۱)

- کيڙهي ڪريان مهماني، يار اڳڻ منهنجي آيو.
- ۱- دوست گذرو دابچاء ٿيڙي، هيٺيڙي لڙي حيراني -
يار اڳڻ
- ۲- هن وڙ لائق هوس نه آءُ، مهرباني ڪئي مهرباني،
يار اڳڻ
- ۳- مشڪل جا هئي ڳالهه اسان کي، اها ڪيائون آساني -
يار اڳڻ
- ۴- فضل ڪرم سان پاڻ بخشائون، ”سچل“ کي سلطاني -
يار اڳڻ

(۱۲۲)

- آءُ اچي ٿيڙي وڃ رانجهن يار دلاسو دل کي،
عشق ٺهندي جي - برهه ٺهندي جي،
عشق ٺهندي جي ماري آهيان - آءُ اچي
- ۱- طاقت ناهي پنڌ ڪرڻ جي،
ڪيڇ پنهل ٿي ڪيڏن ڪاهيان - آءُ اچي
- ۲- آءُ ٺهندي ٻانهي - تون منهنجو سائين،
لوسان وري ڪهڙو سينو ساهيان - آءُ اچي
- ۳- هنڌ نه پٿر ٿيون - او طول وهان،
پير پلنگه ئي ڪيئن پايان - آءُ اچي
- ۴- ورهه ٺهندي ۾ ڪيڙي ولوڻيا،
”سچل“ چوي آءُ وري ڇا آهيان - آءُ اچي

(۱۲۳)

- ۱- دل کي هڪ چٽنگ لڳائي ته ڏسان،
هڪ مهيت جو مچائي ته ڏسان.
- ۲- هار ۽ جيت جو اٽڪو نه ڪري،
جان جي بازي لڳائي ته ڏسان.
- ۳- ”مهلقا“ کيس چوڻ ٿيڪ نه آ،
چنڊ کي چنڊ چوائي ته ڏسان.
- ۴- ڇا ته غصي ۾ لڳي ٿي سهڻي،
اڄ وري کيس ستائي ته ڏسان.
- ۵- زندگي خواب سهي اي ”نرمل“!
خواب جو لطف ڀرائي ته ڏسان.

وايو ”نرمل“

(۱۲۴)

- ۱- ڪا نه ڪا سڀني کي لڳل آهي،
ساري دنيا جو سڪه قتل آهي.
- ۲- ڪنهن کي ڪنهن کي منجهي آخر؟
هر خوشي پاڻ کان رٽل آهي.
- ۳- ڀڄ نه تنهن ڳالهه جي ڪشش جو سبب،
جنهنجو پي سلسلو ٽٽل آهي.
- ۴- هاء ماڻهو جيئن جي نالي ۾،
ڏس ته سوچڻ ۾ ئي رٽل آهي.
- ۵- توکي پاڻ جي ياد ائين آهي،
خواب ۾ خواب ۾ لڌل آهي.

۶- حسن باهر ٿو نڪري ڀڙدي کان،
شاعرن جي دعا پڻ آهي.

سڳن آهوجا

(۱۲۵)

جيڏهن خوش ٿيو، سرليون خوش ٿيو، مارو اهندم ماڳو!
۱- مھب اچي ٿو، ميندي لڳايان، سهڻي سيج سجايان

چنڊ کي لاهي گهر ۾ آئي

بھ بھ گس بھڪايان، روشن ٿيندم ڀاڳو.

۲- ڦلواڙيءَ جا قول چئي سڀ - راهه ۾ تنهنجي وڇايان

ڪوئل ۽ بلبل جون لائون

روح ۾ پنهنجي سمايان، ڳايان وسيلو راڳو.

۳- ”شاد“ خوشيءَ ۾ نهجي نهجي - مان ست ٻڌ سرت پلايان

ڦران ڦران اهڙو جو،

گڏ ڌرتيءَ کي پي ڦيرايان، چمر چمر منهنجا چاڳو.

(۱۲۶)

عشق اسان کي آهي ڪوڙ، ٻئي ڪنهن جي ناهي ٿوڙ

۱- درد جو هڪ دفتر جي پڙهيوسين،

کاڌي ڪبا ڪتاب ڪروڙ.

۲- مھبتي هڪ محبوب جي مليو،

بين سان ڪٿي آهي هٿ جوڙ.

۳- سک جي کاتم ساڳو سان ماني،

ٻن پيا ٻيا طعام ۽ ٻور.

۴- ”راڌا“ نانءُ سائينءَ جو منڙو،
دم دم آهي تنهنجي لوڙ.

(۱۲۷)

- ننگڙا نماڻيءَ دا، جيون ٿيون ڀالڻا
- ۱- ميري آهيان مندي آهيان، بيشڪ بندي آهيان
ڍڪين ميڏا ڍولڻا، عيب نه ڦولڻا ننگڙا نماڻي
 - ۲- پئي هان پنداري، لڳي آهيان لاري
جوڳي نال ڄاڻڻا، اسان ول هي آوڻا ننگڙا نماڻي
 - ۳- ٻار ”مڇل“ تون لٽڙي ڪشالي،
ڪونگهت ڪولڻا، ٻه ٻه ٻولڻا ننگڙا نماڻي

(۱۲۸)

- سڪ ۾ او سڪ ۾ سڪيءَ کي ڪين سڪاءُ سونهارا،
ڏکيءَ کي ڪين ڏڪاءُ ڀلارا،
سٺ سوال منهنجو هيٺو حال منهنجو.
- ۱- پنهنجي اکين ۾ ٽوڪي وهاريان
ٽوڪان سواءِ ڪين ڪنهن ڏي نهاريان.
جيءُ ۾ جوڙيءَ جاءِ جيارا - سٺ سوال منهنجو
 - ۲- دل جي آ دل ۾ ڪنهن کي ٻڌايان؟
سڪ تنهنجي سائين لوڪان لڪايان.
ليٽڙو لڪي پاءِ پيارا - سٺ سوال منهنجو
 - ۳- دنيا رسي ڀل هڪ تون نه رَسجانءِ
محبوب منهنجا منڙو نه مڃان

ناتو اچي نياء نيارا - سٺ سوال منهنجو
[رام پنجاڙي]

(۱۱۹)

جيڪي هُو هُو نعرو هڻندا ويا

تنهنڪي عاشق نالو چوندا ويا.

۱- تسبيح ڪنيائون نه پاڻ سان

اهي وڌت ويهي پڙهندا ويا. جيڪي هُو هُو ...

۲- گهٽ ڏسي وڃ ۾ گهڙيا

اهي سير سير ٿرندا ويا. جيڪي هُو هُو ...

۳- ”طالب“ ڀر جي ڏکيري

وڪ وڌڻ جي ڪر اڳيري

آخر سي ئي هسندا ويا. جيڪي هُو هُو ...

(۱۳۰)

پيرن پونديسان، چونديسان رهي وڃ رات پيپور ۾.

۱- اٺ نه آري چار جا، واڳون وٺنديسان.

۲- چڙهي ته جبل چوٽ تي، سڌڙا ڪنديسان.

۳- سرتيون ”شاه“ لطيف چوي، لوچي لهنديسان.

(۱۳۱)

دردن جي ماري ويڇاري، اپنهل لاءِ رڙندي وئي.

۱- اوکا ٻنڌ ٻهاڙ جا، ٻر سڄهن هاري.

۲- ڪوسا لڳن ڪڪڙا، واٽن تي واري،

۳- هيٺي شهر پيپور ۾، چور ٻيٽا چاري،

۴- ڏيرون مٽيءَ سان ڏاڍ ڪيو، ڌار ڪپائون ڌاري.
۵- سرنيون ”شاه“ لطيف چوي، گهومت نه وجهه گهاري.
(۱۳۲)

جيپين جان ۾ باقي دم رهندو،
۾ وچوڙي جو غم رهندو.

۱- هيءَ آهي آڱهه اها من جي

هيءَ آهي اچل امنگن جي.

روڪڻ سان پي رکجي نه سگهي،

پنٿي منهنجو قدم رهندو - جيپين جان....

۲- هيءَ آڱهه اندر پڙڪي اٿندي،

دل جوش منجهان پڙڪي اٿندي،

هيءَ ظلم ستم وارو عالم،

دائر نه اهو سالم رهندو - جيپين جان....

۳- پوئين پهر تائين مان ٺهاري نديس،

بنا تيل ڏيو ئي ٻاري نديس،

وٽ سوري ”وفا“ پيئي سوري نديس،

در تڙ لاءِ پٽيو هر دم رهندو - جيپين جان....

پروفیسر رام پنجاوڙي

کي جنم دن جون واڌايون

اسين دادا جا پرهه، ست سنگي ۽ شپڇينٽڪ، ارڇن
شاد ۽ جي اکرن ۾ پيار ۽ ادب جو اظهار ٿا ڪريون،
۽ ڏٺي ۽ در وهن تي ٿا ڪريون ته اسان جي دادا کي
سٺي صحت بڻشي ۽ وڏي اور جا ڏٺي ته هو سنڌيت
جو پيغام ڏيس ڀرڏيسن ۾ پهچائيندو رهي.

سلام آهي

۱. سلام آهي. اسان جو پنهنجي غلامت کي سلام آهي
نو پنهنجي ذات ڳاڙھ جي ڇڏي لوڪن آ آري
۲. گھڻائي ٻيا به پنهنجا ٻار 'باري' تي ڄائا ٿا، پر
اسانجو پنهنجي نو ڪل جي طبعيت کي سلام آهي
۳. ٻرو پل ٿئي ٻرو، پنهنجي ڇڳائي ڪين پلجڻ ٿو
اسانجو هن فرشتن جهڙي فطرت کي سلام آهي
۴. نه ڳولي ڏوڏ دشمن جو، خطا ٿو پاڻ مان ڳولين
اسانجو پنهنجي ڏاهائي شرافت کي سلام آهي
۵. زبان پنهنجي مان نڪري شهد ٿو ۽ خط آبشارن مان
اسانجو پنهنجي فنڪاري، فصاحت کي سلام آهي
۶. قلم پنهنجو هلي ٿو لائين - هلي بان - صحافي جيئن
اسانجو پنهنجي هن سهڻي سلام کي سلام آهي
۷. اچارن ٻر زبان ٿو شاد، سامي به سچل کي نون
اوهانجي حافظي جي تيز طاقت کي سلام آهي
۸. جي ڳائڻ ٿو ته خود گيتن جي ٻڌڻي ٿو پوين صورت
اسانجو سون جهڙي هن صداقت کي سلام آهي
۹. ڪٿي مٿو نون جوڳين جيان وٺڻ ڪار به جي لاءِ ٿو
سنڌي جي لاءِ محزون جي مٿو - کي سلام آهي
۱۰. سنڌي گلشن مان پنهنجو واس پھتو آ والاهت
اسانجو پنهنجي هن شاهان شهرت کي سلام آهي
۱۱. اسين نه "نقاد" باغي ٿا ٿا مشڪل ڪراون ڪنهن جي
مگر جو خاص آهي، پنهنجي عزت کي سلام آهي
("ڪونج" جي راءِ پنهنجي پرچي تان ورتل)

جھولي لعل پيڙا ٿي پار

رام داد لالائي

ايسٽيٽ ايجنٽس

هيد آفيس: ۵۰۶ ڪامرس هائوس،
۱۴۰ ميڊوز اسٽريٽ، بمبئي-۴۰۰۰۰۱

RAM DADLANI
ESTATE AGENTS

Head Office :

506, Commerce House, 140, Meadows Street,
BOMBAY-400 001.

Office	27 30 66
	27 30 09
	27 01 30
	27 09 41
	27 23 67

Sites	27 31 92
	36 16 61

Resi.	36 59 39
	38 45 18